

MEDİAD

Medya ve Din Araştırmaları Dergisi | Journal of Media and Religion Studies

ARAŞTIRMA MAKALESİ | RESEARCH ARTICLE

Aralık 2018, 1(2), 211-242

Geliş: 27.10.2018 | Kabul: 12.12.2018 | Yayın: 31.12.2018

Yeni Medyada İslamofobik Söylemin Üretimi: Facebook Örneği

Çilem Tuğba KOÇ*

Öz

Facebook, Twitter gibi sosyal ağlar, hızlı bir şekilde haber ve bilgiler sunan, haber ve bilgilerin yeniden okunabildiği, bunlarla ilgili tartışma yapılabildiği küresel bir forum özelliği göstermektedir. Ünlü kişilerden sanatçılara, politikacılara kadar sosyal ağlar, kişilerin fikirlerini kitlelere iletmede ve kitleleri yönlendirmede etkili ve hızlı bir yöntem olarak kullanılmaktadır. Sosyal ağlar bütün bu özellikleri nedeniyle söylem üretiminde ve dağıtımında geleneksel medyaya göre daha tercih edilir hale gelmiştir. Facebook üzerinde, İslamofobik söyleme sahip 35 adet site tespit edilmiştir. Bu çalışmada 35 İslamofobik site içinden ‘amaçlı rastgele örnekleme’ tekniğiyle ‘Anti-İslam Alliance’ ve ‘Stop Islamization of The World’ isimli siteler incelenmek üzere seçilmiştir. Çalışmada, her iki sitede gönderiler kısmında, 2017 ve 2018 yılları arasında yayınlanmış içerikler ve içeriklerin altındaki yorumlar inceleme kapsamına alınmıştır. Araştırmanın sınırlılığı bakımından yayınlanmış haber, fotoğraf ve video arasından en çok beğenilen, yorum alan ya da paylaşılan 10 içerik, eleştirel söylem analiziyle incelenmiştir. Çalışmanın sonucunda, Müslüman kelimesinin barbar, şeytani, sabit fikirli, eğitimsiz (cahil), terörist, sert, deli, vahşi, gözü dönmüş, kelimeleriyle birlikte kullanıldığı görülmüştür. Yine benzer bir şekilde İslam dini terör dini, pedofiliyi destekleyen din, totaliter bir ideoloji, şeytanın tarikatı, ‘barbar’ ve ‘ilkel’ toplumların inancı, savaşın ideolojik silahı gibi olumsuz şekilde nitelendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Siber İslamofobi, İslamofobi'nin Cinsiyetlendirilmesi, Medyada İslamofobi, İslamofobi'nin Ekonomi-Politigi, İslamofobik Facebook Siteleri

Production of Islamophobic Discourse in New Media: Example of Facebook

Abstract

Social networks such as Facebook and Twitter represent a global forum where people can quickly reach news and information, re-read and discuss about the news and the information. Social networks are used as an effective and fast method from famous people to artists and politicians to convey and divert their ideas to the population. Because of all these features, social networks have become more preferable in discourse production and distribution than in traditional media. On Facebook, 35 sites with Islamophobic discourse were identified. In this study, ‘Anti-Islamic Alliance’ and ‘Stop Islamization of The World’ sites were selected from 35 Islamophobic sites with the ‘intentional random sampling’ method. The contents published between 2017 and 2018 in the posts section on both sites and the comments under these posts were included in the study. In terms of the limitation of the research, 10 contents, which are the most liked, commented or shared among the news, photos and videos published, have been examined with critical discourse analysis. As a result of the study, it is seen that the word Muslim was commemorated with words such as barbarian, satanical, bigot, uneducated, terrorist, harsh, wild, ravenous in the posts. Islamic religion was likewise characterized by negative titles such as terrorist religion, pedophilia-supporter religion, a totalitarian ideology, cult of the devil, religion of ‘barbarous’ and ‘primitive’ societies, ideological weapon of war.

Keywords: Cyber Islamophobia, Gendered Islamophobia, Islamophobia in the Media, Economy-Politics of Islamophobia, Islamophobic Facebook Sites

ATIF: Koç, Ç. T. (2018). Yeni Medyada İslamofobik Söylemin Üretimi: Facebook Örneği. *Medya ve Din Araştırmaları Dergisi (MEDİAD)*, 1(2), s. 211-242.

Giriş

SETA tarafından 2016 yılında hazırlanan Avrupa İslamofobi raporunda, İslamofobik tutum ve davranışların sadece Avrupadaki işçi sınıfı veya orta sınıf ile sınırlı kalmayıp, eğitilmiş seçkinler için de yaygın bir tutum olarak benimsendiği dikkat çekicidir (EIR, 2016, <http://andcenter.org/tr/bati-arastirmalari/avrupa-islamofobi-raporu-2016-yayinda/>, 2018). 2017 yılına ait raporda ise, İslamofobi'nin Avrupa devletlerinin tüm kurum ve yapılarına işlemiş olan ve doğal olarak kabul edilen bir ırkçılık türü olduğu belirtilmiştir. Her iki raporda da İslamofobinin Müslümanlara yönelik ayrımcılık ve nefret suçu olarak kabul edilmesi gerektiği vurgulanmıştır. 2017 raporunda, özellikle piyasalardaki ekonomik durgunluk ve aşırı sağ partilerin yükselişinin Avrupa'da görülen İslamofobik söylemleri arttırdığı iddia edilmiştir.

Raporda, Avrupalı devletlerin İslamofobik tutum, düşünce ve davranışları ortadan kaldırmak zorunda oldukları şu gerekçelerle açıklanmıştır. Öncelikle İslamofobi, Avrupa'da okuyan, özel sektörde ya da kamuda çalışan birçok Müslümanın ırkçılığa maruz kalarak yaşamını zorlaştırmaktadır. İkinci olarak, İslamofobinin yükselişi, Avrupa boyunca aşırı sağ partilerin söylemlerinin güçlenmesine ve normal olarak kabul edilmesine sebep olmaktadır. Üçüncü olarak, İslamofobi, ülke içinde farklı etnik grup ve topluluklara karşı nefret suçlarının normalleşmesini sağlayarak bir iç güvenlik problemi doğurmaktadır. Ortaya çıkan bu durumun ise Avrupa Birliği'nin varoluş amacı ve ideallerine aykırı olacağı belirtilmektedir (EIR 2017, <https://www.setav.org/avrupa-islamofobi-raporu-2017-yayinda/>, s. 5-6). Raporda, Danimarka'da 56, Belçika'da 36, Avusturya'da 256, Fransa'da 121, Almanya'da 100, Hollanda'da 363, Polonya'da 664, İsviçre'de 439, İngiltere'de 110, İspanya'da 546 suç vakasının Müslümanlara yönelik işlendiği tespit edilmiştir (EIR 2017, <https://www.setav.org/avrupa-islamofobi-raporu-2017-yayinda/>, 2018, ss. 28-30).

Yine aynı raporda, sosyal medya ağlarının gücünün de dikkate alınması gerektiği vurgulanarak, aşırı sağ grupların ortaya çıkmadan önce internet üzerinden İslamofobik gruplar şeklinde örgütlendikleri söylenmiştir. Bu sebeple, sosyal medya alanında da İslamofobik içeriklerle mücadele edecek ya da bu tür içeriklerin yaygınlaşmasını önleyecek yasal düzenlemelerin yapılması önerilmiştir (EIR 2017, <https://www.setav.org/avrupa-islamofobi-raporu-2017-yayinda/>, 2018, s. 19).

Uluslararası bir örgüt olan The Online Hate Prevention Institute (OHPI: Online Nefreti Önleme Enstitüsü)'nün yayınladığı rapora göre, internet yoluyla yayılan nefret söyleminin sadece internet ortamında sınırlı kalmayacağı, aynı zamanda yemekte, evde, masa sohbetlerinde gündelik yaşamamızın her bir parçasında olacağı ifade edilmiştir. Sosyal Medya yoluyla paylaşılan bir nefret görüntüsünün başka bir kişinin mobil cihazından kolayca paylaşılacağı ve böylece İslam/Müslüman karşıtlığına dayalı nefretin hızla topluma yayılabileceği savunulmuştur. Bu bakımdan Müslüman karşıtlığına dayalı nefret söyleminin internet üzerinden yayılmasının önüne geçilmesi önerilmiştir. Raporda, internette yayınlanmış Müslüman karşıtlığına dayalı 1,100 içerik tespit edilmiştir. Rapora göre, bu içeriğin büyük bir kısmı Facebook ortamında paylaşılmıştır. Ayrıca raporda, Facebook'ta paylaşılan nefret söylemine dayanan Müslüman karşıtı içeriğin halen büyük bir kısmının yayınlanmakta olduğu belirtilmiştir (<http://ohpi.org.au/anti-muslim-hate-interim-report/>, 2018).

Sosyal Medya üzerine uluslararası rapor ve çalışmalar, İslamofobi'nin üretilmesinde yeni medyanın nasıl etkili bir araç olarak kullanılabileceğini ortaya

koymaktadır. Oysaki en çok araştırma yapılan mecralardan biri olan sosyal medya üzerinden İslamafobik söylemi araştıran münferit birkaç çalışma bulunmaktadır. Söz konusu çalışmalara ilgili incelemelerde yer verilmiştir. Bu çalışmada, dünya genelinde 1,47 milyar gibi yaygın bir kullanıcı sayısına sahip olması bakımından Facebook Sosyal Medya Ağı inceleme için seçilmiştir. Facebook Sosyal Medya Ağı, yaygın kullanımının yanı sıra haber, fotoğraf, görüntü gibi her türlü bilginin hızlı bir şekilde paylaşılarak bir söylemin, bir görüntünün dünyanın en uzak köşesine ulaşmasını sağlamaktadır. Facebook kullanıcıları paylaştıkları haber ve görüntülerle, haber muhabirlerinin, köşe yorumcularının yerini alarak bir kamuoyu yaratmaktadır. McLuhan'ın bahsettiği dünyayı evrensel köy haline getiren günümüz modern iletişim araçlarından biri olarak Facebook, en çok da bir ideolojinin, bir söylemin sosyal medya aracılığıyla popüler hale getirilmesine yaramaktadır. Şöyle bir göz atıldığında dahi görülecektir ki Facebook birçok söylem gibi İslamafobik söyleminde küresel olarak üretilmesinde ve yayılmasında kullanılmaktadır. Facebook sosyal ağı üzerinde yayın yapan İslam/Müslüman karşıtı sitelerin rolünü ortaya çıkarmak için Facebook arama çubuğuna 'Anti-Islam', 'Islamization', 'Islam' gibi anahtar kelimeler üzerinden incelenecek örneklem belirlenmiştir. Yapılan arama sonucunda, Facebook'ta 35 İslamofobik söyleme sahip site olduğu tespit edilmiştir. Bu site içinde, kapsam ve sınırlılık bakımından İslam karşıtı bir birlik olan 'Stop Islamization of The World' (Dünyada İslamlaşmayı Durdurun!) web sitesine bağlanan 'Anti-Islam Alliance' ve yine siteyle aynı isimde olan 'Stop Islamization of The World' isimli Facebook gruplarında son bir yılda yayınlanmış içerikler eleştirel söylem analizine tabi tutulmuştur.

1. Medyada İslamofobi'nin Ekonomi-Politiği

Körfez savaşından sonra medyanın gerçekliğin bir simülasyonunu sunduğunu söyleyen Baudrillard'a göre, Batı dünyası bir buhran içindedir. Avrupa nüfusu yaşlılık ve yeni doğum oranlarının düşüklüğü nedeniyle gittikçe azalmıştır. Bu durum, Batılı ulusları korkutmaktadır. Bu tehlikeyle başa çıkabilmenin yolu yabancıları, 'evrensel kültür' similasyonu ile sisteme entegre edebilmektir. Baudrillard'a göre Batı dışı toplumlar yani 'diğerleri' teknolojiyi üretmekten acizdirler, onlar sadece çağdaş tüketim toplumu olarak varolabilirler (Adanır, 1991, s. 66).

Eşitsiz Dünya düzeninde, bilgi akışı dünyaya egemen olan Batılı uluslardan az gelişmiş ülkeler olarak tanımlanan Batı dışındaki ülkelere doğru gerçekleşmektedir. Evrimci Batılı bakış, 3. dünya ülkeleri diye tanımlanmış Batı dışı toplumları geri, uzmanlaşmamış, ilkel ve ön görülemez toplumlar olarak nitelendirdiği için diğer uluslar, geçmişten beri Batılı devletler için bir tehdit olarak görülmüştür. Medya sahipliğinin Batılı modern (gelişmiş) ülkelerde toplanması, Batının kendi görüşlerini 'evrensel doğrular' olarak dayatmasına yaramıştır. Batılı güçlü devletlerin tekelinde olan medya, sadece Doğu'yla ilgili eksik ya da çarpıtılmış bilgi sunmamakta, aynı zamanda Doğu'nun kendini Batı'nın gözüyle görmesine sebep olmaktadır.

1950'lerden itibaren Paul Baran, A. G. Frank gibi ekonomistler tarafından da dillendirilen 'Bağımlılık Kuramı' yaklaşımları daha sonraları A. Mattelart, H. Schiller gibi iletişimciler tarafından da eşitsiz uluslararası dünya düzenini anlatmak için kullanılmıştır (Yaylagül, 2006, s. 267). Medya, dünyadaki haber kaynakları açısından eşit bir biçimde dağılmamıştır. Dünyaya egemen olan tek yönlü enformasyon akışı, iletilerin birbirine benzemesine ve egemen güç olan Batılı kapitalist sistemin ideolojik olarak yeniden üretilmesine yaramaktadır. İnternetin gelişmesi bile medya alanındaki küresel tekelleri yıkmak için yeterli olamamıştır.

Nitekim Herman ve Chomsky'nin belirttiği gibi (2017, s. 17), 1990'dan itibaren güçlü devletler arasındaki anlaşmalar, hızlı küreselleşme, medya endüstrilerinin daha

fazla tekelleşmesine yol açarak sadece dokuz ulusötesi grupta merkezileşmesine yol açmıştır. (Bunlar: Disney, AOL Time Warner, Viacom (CBS'nin Sahibi), News Corporation, Bertelsmann, General Electrics (NBS'nin Sahibi), Sony, AT&T Liberty Media ve Vivendi Universal'dir). Bu devler, dünyadaki başlıca film stüdyolarının, TV şebekelerinin ve müzik şirketlerinin tamamına ve önde gelen kablolu kanalların, dergilerin, reklam yayını yapan belli başlı TV istasyonlarının ve kitap yayıncılarının önemli bir bölümüne sahiptir (Herman ve Chomsky'den Çeviren Abadoğlu, 2017, s. 17). Herman ve Chomsky'e göre (2017, s. 18), Birleşmiş Devletler ve diğer Batılı ülkelerin hükümetleri, merkezleri kendi ülkelerinde bulunan ve bir an evvel yurt dışına yayılma amacıyla olan şirketlerin çıkarlarını desteklemişlerdir.

Chomsky, *Medya Denetimi* (2016) isimli kitabında, medyanın şaşkın sürünün dikkatini başka yöne kaydırmadaki güçlü etkisine işaret etmektedir. Chomsky'e göre (2016, s. 12), medya süper lig maçlarını, televizyon dizilerini ya da şiddet filmlerini izleterek kitleleri oyalamakta, dikkatlerini başka yönle kaydırarak asıl sorun üzerinde düşünmekten uzaklaştırmaktadır. Bu arada medya sadece dikkatleri başka yöne çekmekle kalmamakta aynı zamanda iki önemli amaca daha hizmet etmektedir. Medyanın birinci amacı iktidarın ortaya attığı sloganı ortak bir sağduyu olarak sunmaktır. Bu amaçla medya, ortak sağduyuya karşı olan veya tehlikeli görülen gruplara olan 'korku ve güvensizliği' pekiştirmeye yönelik bir söylemi farklı içeriklerle yeniden tekrar etmektedir (Chomsky, 2016, s.9).

Chomsky'e göre (2016, s. 24), Amerikan yönetimi, 1930'larda faşizm, 1950'lerden itibaren Rus, 1980'li yıllarla birlikte Arap ve İslam dünyasını esaslı canavarlar olarak yeniden üretmiştir. Örneğin sürekli olarak komünizm kurbanlarına odaklanmak, düşmanın kötülüğü hakkında kamuoyunu ikna etmeye ve soylu bir amaç doğrultusunda müdahale etmeye, hükümetleri devirmeye, teroristleri desteklemeye, sonu gelmez bir silahlanma yarışına ve askeri çatışmaya zemin hazırlamaktadır (Herman ve Chomsky'den Çeviren Abadoğlu, 2017, s. 70). Benzer bir şekilde Amerika, Irak'a, Afganistan'a müdahalesi ve Suriye'deki mevcudiyetinin gerekliliğini terör tehdidinde, oradaki halkın korunmasına bağlamış, kendisini demokrasi neferi ilan etmiştir.

Amerikan medyası, 11 Eylül terör saldırısının hemen arkasından ölen yurttaşları için gösterdiği hassasiyeti ne yazık ki İsrail'in orantısız güç kullanarak ezdiği, yok ettiği Filistin vatandaşlarına karşı göstermemiştir. Amerika yine benzer bir biçimde kendi çıkarları doğrultusunda, Orta Doğu'da ortaya çıkan bazı örgütleri terör örgütü ilan ederken, bazılarını terör örgütü olarak görmeyip onların katlettiği kurbanları görmezden gelen ikircikli siyasetini sürdürmeye devam etmektedir. Benzer bir şekilde günümüzde de birçok medya kampanyası İslam ve Müslümanlara karşı yürütülmektedir. Önemli ölçüde finanse edilen ve sayısız kanala sahip olan Batılı medya kendi kamuoyuna İslam'ın kabataslak bir resmini göstermeye çalışmaktadır. Aynı zamanda yine medya yoluyla birçok Müslüman grup da kendi mesajlarını iletmeye çalışsa da bu çabalar Batı medyasının dünya genelindeki hâkimiyeti nedeniyle boşa gitmektedir (Mesic, 2011, ss. 1-4).

Avrupa'da ve Amerika'da yapılan İslam karşıtı çeşitli filmlerin arka arkaya gelmiş olması tesadüfî değildir. Selman Rüştü'nin Şeytani Ayetler romanı, Danimarka'daki karikatür krizi, Theo van Gogh'un Teslimiyet filmi, Geert Widars'ın Fitne Film, Amerika'da yapılan Müslümanların Masumiyeti filmi dini-kültürel değerlere saygı ile ifade ve düşünce özgürlüğü arasındaki dengeye çıkmaza sokmaktadır (Kalın, 2016, s. 425). Yakın bir tarihte, Gençlik ve Spor Başkanlığı'nca yapılan araştırmaya göre, yurtdışı menşeli The Stone Merchant (2006, İtalya-

İngiltere Ortak Yapım), Fitna (2008, Hollanda), The Innocent Prophet (2012, Belçika-İspanya Ortak Yapım), Innocence of Muslims (2012, ABD), Da Vinci's Demons (2013, ABD) isimli filmler, South Park (1997, ABD); Ruy The Little Cid (1980, İspanya), Noragami Aragoto (2015, Japonya), Fireman Sam (1987-2016, İngiltere) çizgi filmlerinde, Family Guy (1999, ABD) dizisinde İslamofobik unsurlara rastlanmıştır. Ayrıca, 'Namewee'nin 'Oh My God', Rezeda Ganiullina'nın 'My Soul' ve Rotting Christ'in 'Nomine Dei Nostri' isimli şarkılarda İslamofobik içerik tespit edilmiştir (<https://tr.sputniknews.com/turkiye/201805171033483888-islamofobik-icerikli-filmler-icerik-degisimi/>, Erişim Tarihi: 09.09.2018).

Lean, Amerikan kamuoyu tarafından yakinen bilinen ve takip edilen Pamela Geller, Robert Spencer, Daniel Pipes, Martin Kramer gibi internet İslamofoblarının kendi izleyicilerine birbirleri arasındaki iletleri paylaştıklarını söylemektedir. Lean'e göre (2015, s. 101), farenin her tıklanışında hikâye sadece yayılmaz içerik olarak da büyümektedir. Ayrıca Lean, İslamofobik organizasyonların küçük ve yerel ağlarını uluslararası organizasyonlara çevirmek için internetin gücünden yararlandığını ifade etmiştir. Örneğin, blog yazarı Pamela Geller tarafından başlatılan ve İslamofobik aktivist bir grup olan 'Stop Islamization of America (Amerika'nın İslamlaştırılmasını Durdur)' organizasyonu ile 'Stop Islamization of Europe (Avrupa'nın İslamlaştırılmasını Durdur)' organizasyonunun, 2011 yılında, 'Stop the Islamization of Nation (Ulusların İslamlaştırılmasını Durdur)' altında birleştiklerini ilan etmiştir (Lean, 2015, s. 41).

2. Medyada İslamofobiyle İlgili Çalışmalar

İslamofobiyle ilgili yapılan çalışmalarda ortaya konulan bulgular Batı ve Amerikan ana-akım medyasının ağırlıklı olarak İslam dini ve bu dinin gereklerini yerine getiren Müslümanlara karşı olumsuz stereotipler (klişeler) kullandıkları üzerinde birleşmektedir. Öncelikle ana-akım geleneksel medya üzerinden yapılan haber analizlerine bakıldığında ilk göze çarpan, Moore, Mason ve Lewis'in "Images of Islam in the UK-The Representation of British Muslims in the National Print News Media 2000-2008 (2000-2008 Yılları Arasında Ulusal Yazılı Basında İngiliz Müslümanların Temsili- Birleşik Krallıkta İslam'ın Resmi)" isimli çalışmadır.

Moore, Mason ve Lewis'e göre (2008, s. 3), İngiltere'deki Müslümanlarla ilgili gazete haberleri incelendiğinde bu haberlerin 2000'den itibaren hızla arttığı, 2006 yılında tavan yaptığı, 2007 ve 2008 yılları arasında yüksek oranlarda kaldığı ortaya çıkarılmıştır. Moore, Mason ve Lewis, bu haberlerin artışında Amerika ve İngiltere'ye 2001 ve 2005 yılları arasında yapılan terör saldırılarının etkili olduğu söylenmiştir. Araştırmada, son yıllarda, tüm haber hikâyeleri içinde %22'lik bir oranla din ve kültürel farklılıklara vurgu yapan haberlerle, %11'lik bir oranla Aşırı İslamcılığa ilişkin haberlerin sayısında bir artış tespit edildiği ifade edilmiştir. Haberlerin tamamında ise, İngiliz gazetelerde 3/2'lik gibi büyük bir oranda Müslümanlardan terörizmle bağlantılı bir tehdit ya da farklı değerlere sahip olmaları nedeniyle bir problem olarak bahsedildiği söylenmiştir. Araştırmada, İngiltere'de yaşayan Müslümanlara ilişkin olarak 'terörist', 'aşırı', 'İslamcı', 'intihar bombacısı' ve 'militan' gibi ifadelerle başvurulduğu ortaya konmuştur (Moore, Mason ve Lewis, 2008).

Batı medyasında İslamofobi'nin yaygın olmadığını söyleyen çalışmalar da bulunmaktadır. Örneğin, Jocelyne Cesari'nin, "Batı'da İslamofobi: Avrupa ve Amerika Birleşik Devletleri Arasında Bir Mukayese" isimli çalışması bunlardan biridir. Cesari (2018, s. 74), ülke raporlarını inceleyerek, Avrupa ve Amerika'daki hâkim medyanın büyük bir bölümünün İslamofobik olmadığını; ancak İslam karşıtı konuşmaların bazı uç örneklerinin bu raporlarda bulunabileceğini dile getirmiştir. Cesari'ye göre (2018, s. 74), sansasyonel haberlerde İslami terör başlığı altında haber yapma eğilimi bulunmaktadır.

Yapılan bu haberlerde siyaseten ortaya atılan ‘Radikal İslam’ söyleminin tamamı göçmen Müslüman nüfus için de kullanılmaya başlanmıştır. Avrupa haber medyası, laik Avrupalılar ile muhafazakâr Müslüman göçmenler arasında kültürel parlama noktası olan cinsiyet gücü ve siyaset meselelerine daha fazla ilgi göstermektedir.

Geleneksel medyada İslamofobi üzerine yapılan araştırmalarda dikkat çeken bir diğer olgu, İslamofobi kavramının ‘ırkçılık’ ve ‘cinsiyetçilik’ gibi kavramlarla birlikte kullanıldığının ortaya konulmuş olmasıdır. Yasmin Jiwani’nin “Gendering terror: representations of the orientalized body in Quebec’s post-September 11 English-language press (Terörün Cinsiyetlendirilmesi: 11 Eylül sonrasında İngiliz Basını’nın Dili Quebec’de Oryantalize Edilmiş Bedenlerin Temsili)” isimli çalışması bu ilişkiye değinen çalışmalardan biridir.

Jiwani, *The Gazette* isimli yayındaki haber içeriklerini, 11 Eylül terör saldırılarının hemen arkasındaki haftalar boyunca incelenerek bu terör olayıyla ilişkilendirilen Müslüman stereootipleri yansıtan görseller toplamıştır. Militarist intihar bombacı haberlerdeki en baskın görüntüdür (ki bu görüntü Filistinliler’in durumuyla ilgili yer alan haberleri desteklemektedir). Yine benzer bir şekilde, başörtüsü takan, İslam dininin baskısı altında zapt edildiği, kısıtlandığı, Batı’nın gücü olmadan bu boyunduruktan kurtulamayacağı düşünülen Müslüman kadınlar da medyanın ilgisini yakından çekmiştir. Jiwani bu temsillere bakarak Quebec’teki ortak politika ve iklimi yansıtan *The Gazette*’deki söylemin egemen Batı medyasıyla aynı söyleme sahip olduğunu iddia etmiştir (Jiwani, 2010, s. 287).

Cinsiyetçilik ve İslamofobi arasında bağ kuran çalışmalardan ikincisi ise, Navarro’nun “Islamophobia and Sexism: Muslim Women in the Western Mass Media (İslamofoby ve Cinsiyetçilik: Batılı Kitle İletişim Araçlarında Müslüman Kadınlar)” isimli çalışmasıdır. Çalışmada, Batı medyasının Müslüman kadınların pasifliği ve kurbanlaştırılması üzerinde duran bir söylem geliştirdiği iddiası bulunmaktadır. Navarro çalışmasında, İspanyol ve Fransız medyasında bir çeşit İslamofobi biçimi olarak tanımladığı ‘Müslüman Kadın’ figürünün sosyal inşasına dayanan egemen söylemi incelemiştir. Navarro medyada yürütülen bu cinsiyetçiliğin 19. yy.’da ve 20. yy.’ın başında görülen ‘sömürgeci feminizme benzediğini öne sürmektedir. Buna göre, Müslüman kadınlar zayıf ve bağımlı; Müslüman erkekler otoriter ve saldırgan. Bugün dahi İslamofobik söylem, Müslüman kadınları, köle olmaya hazır, başörtüsü takan, ‘diğer erkeklerin’ kadınları olarak algılayan bir anlayış üzerinden yürümektedir (Navarro, 2010, s. 112).

Benzer bir çalışma da Gottschalk ve Greenberg’den gelmiştir. Gottschalk ve Greenberg, “Muhammed’den Obama’ya Karikatürlerle Çizgi Filmler ve Klişeleşmiş Müslümanlar” isimli çalışmada, 1950 ve 1960’lı yıllarda Amerikalı siyasi karikatüristlerin Orta Doğu’daki Müslümanları Araplar olarak tasvir ettikleri onları da oryantlizmin etkisiyle kadın bedeninde çizdiklerini ifade etmişlerdir. Çizilen karikatürlerde Arabın kadınsılığı, Sovyetler Birliği’nin sembolü olan askerlerin sert erkekliğine karşı bir zıtlık teşkil etmiştir. Buna karşın, OPEC ekonomik gücünü göstermeye başladığında, Arapların ve Müslümanların pasif kadınsı bir şekilde tasvir edilmelerinin yerini saldırgan erkeksi figürler almaya başlamıştır. İran Devrimi sonrasındaki karikatürlerde ise Müslüman kadınlar, erkeğin esiri, oryentalist tasvirlerle bağlı olarak harem içinde örtülü bir gizemli çekiciliğe sahip olarak Batılı (özgür ve örtülü olmayan) kadının karşısına konulmuştur (Gottschalk ve Greenberg, 2018, ss. 257-261).

Mahmudul Hassan’ın, “Feminism as Islamophobia: A review of misogyny charges against Islam (İslamofobi olarak Feminizm: İslama Karşı Kadın Düşmanlığının

Yeniden İncelenmesi)” (2017) çalışması da yine İslamofobi ve cinsiyetçilikle ilişki kuran önemli çalışmalardan biridir. Hassan, çalışmasında İslamofobinin kültürel emperyalizmin ileri bir şekli olduğu iddiasında bulunmuştur.

Hassan, kültürel emperyalizmden türeyen İslamofobik söylemleri ‘İslamofobinin cinsiyetlendirilmiş hali’ olarak nitelendirilmiştir (2017, s. 57). İslam dininin kadın düşmanlığı içerdiği yönündeki savların İslam’ın karikatürize edilmesine yaradığını ifade etmiştir. Hassan’a göre (2017, s. 57), Müslüman kadınların temsili ve İslam dinine göre kadın hakları geçmişten günümüze Batı ve Müslüman dünyası arasında önde gelen kültürel çarpışma alanlarından biridir. İslam’a ve Müslümanlara karşı yanlış anlamalara ve önyargılara dayalı mevcut akademik literatürde İslamofobi kelimesi İslam dinine ve onunla ilişkili olan bütün kavramlara karşı olumsuz teoriler ve yanlış tanımlamaların üretilmesine katkı sağlamaktadır (Hassan, 2012, s. 56).

Carnerero ve Azeez’e göre (2016), sosyal medya artık İslamofobi’nin kendisi olmuştur; İslamofobi’nin bir çeşidi olan Siber İslamofobi’nin görülme oranı artmıştır. 10,000’den fazla twiti inceleyen Carnerero ve Azez ‘#jihad’ etiketi altındaki 10,025 twitter, 364 kere saldırı, 354 kere öldürme, 150 kere nefret, 104 kere kavga, 59 kere tecavüz etme, 49 kere vurma ve 46 kere öldürme eylemlerinin kullanılmış olduğunu tespit etmişlerdir. Carnerrero ve Azez ‘#jihad’ etiketi geçmediği İslam etiketi geçtiği yerlerde bile şiddet içeren bu eylemlerin yine de kullanıldığını görmüşlerdir. Müslümanlar bu twitlerde terörizmi ve Batı’ya olan saldırıları güçlü bir şekilde destekleyen, diğer inançlara, kadınlara ve homoseksüeller gibi azınlık gruplara şiddet uygulamaya meyilli olan kişiler olarak tasvir edilmiştir (Carnerero ve Azeez, 2016, s. 30).

Elizabeth Poole ise, sosyal medyanın Avrupa’da aşırı sağın yükselişi ve Müslüman karşıtı söylemin yaygınlık kazanmasındaki önemine değinmiştir (2018, ss. 135-137). Poole, 2016 yılındaki Brüksel terör saldırılarından sonra bazı ana akım medya organlarının #StopIslam (İslamı durdurun) etiketi altında haberler paylaşarak Müslümanlar üzerine olumsuz bir kamuoyu oluşmasını sağladığını görmüştür. Bu durum Poole ve arkadaşlarını Twitter üzerinden yürütülen bu kampanyayı incelemeye itmiştir. Poole, inceledikleri twitlerde Avrupa’daki aşırı sağ grupların söylemlerinin ağırlıklı olarak yer alacağını düşündüklerini ancak konuyla ilgili olarak #islamistheproblem (problem İslam), #bansharia (şeriatı yasaklayın), #islamkills (İslam öldürüyor) gibi etiketlerle İslam dinini şeytanlaştırmak üzere Amerikalı muhafazakâr gruplar tarafından yürütülen bir söylem gördüklerini ifade etmiştir. Twitter’daki mesajların büyük bir kısmının Amerika menşeli olan Tea Party, CCOT (Conservatives on Twitter), CSPI, wakeupamerica gibi kuruluşlar tarafından paylaşıldığı tespit edilmiştir. Poole’a göre bu İslam karşıtı etiketler, Donald Trump’ın başkanlık seçimlerini kazanmasına yardım etmek için propaganda aracı olarak kullanılmıştır (Poole, 2018, ss. 135-137).

Yine Kılıcı, Dondurucu ve Uran tarafından 2017 yılında yapılmış olan “Yeni Medya Ortamlarından Nefret Söylemi: İslam Karşıtlığı Bağlamında Nefret Söylemi İçeren Videoların Youtube Üzerinden İncelenmesi” başlıklı çalışmada ise YouTube kanalında yayınlanan videolar İslam karşıtlığı söylemi üzerinden incelenmiştir. 2015 ve 2016 yıllarına ait video içerikleri içinden “Real Talk About Muslims And Their Islam?” (Müslümanlar ve Onların İslamları Hakkında Doğru Konuşmak) ve “Message to All Muslims Living in U.S.A.” (Amerika Birleşik Devletleri’nde Yaşayan Tüm Müslümanlara Mesaj) videoları incelenmiştir.

Bu çalışmada ‘İslam’ olgusunun genel olarak ‘ideolojik’, ‘baskıcı’, ‘saldırgan’, ‘kibirli’, ‘bölücü’ ve ‘aptalca’ olarak tanımlanırken, Müslümanların ise ‘sapkın’, ‘aptal’, ‘bölücü’, ‘saygısız’, ‘kültürel hoşgörüden yoksun’, ‘uygar olmayan’, ‘eğitimsiz’ gibi sıfatlarla kodlandığı tespit edilmiştir. Videolarda işlenen temel argümanın İslam’ın

bir din değil, ABD'nin sahip olduğu özgürlük temelli ideolojiyi reddeden yayılımcı ve saldırgan bir ideoloji olduğu düşüncesinin vurgulandığı ifade edilmiştir (Kılıcı, Dondurucu ve Uran, 2017, ss. 155-187).

3. Araştırmanın Yöntemi ve Veri Analizi:

Van Dijk, insanların gündelik hayatta seçimlerde bulunurken, kararlar alırken kafalarındaki modellere göre hareket ettiklerini söylemiştir. Van Dijk'e göre bu modeller olaylara, kişilere, durumlara karşı hayat boyu edindiğimiz yargılara göre oluşmaktadır (van Dijk, 2010, s. 27). Van Dijk, Avrupa'daki etnik grupların ve azınlıkların medyada temsil edildiği haberlere odaklanarak etnik önyargıların ve ırkçılığın yeniden üretimini çözümlemiştir (Durna ve Kubilay, 2010, s. 59). Bu çalışmada ise İslamla ilgili ön yargılar, 'ırkçılık', 'yabancı düşmanlığı', 'nefret üretimi' bağlamında çözümlenmek istendiği için çalışma yöntemi olarak Van Dijk'in Eleştirel Söylem Çözümlemesi kullanılmıştır. "Yeni Medyada İslamofobik Söylemin Üretimi: Facebook Örneği" isimli bu araştırma, İslamofobi'nin ideolojik bir söylem olarak üretimini incelemektedir. Her ideoloji gibi, İslamofobi de kendi söylemini yeniden üretecek mecralar ve taraftarlar bulmak zorundadır. İnsanlar artık internet üzerinden gazeteleri taramak yerine 'Facebook', 'Twitter' gibi sosyal ağlardan haber okumayı, okudukları haber ve bilgiyi paylaşmayı tercih etmektedirler. Facebook hem dünyadaki kullanıcı sayısı bakımından diğer mecralara göre daha çok insana ulaşmakta hem de hızlı bir haber kaynağı akışı olmadığı için haber ve bilgileri yeniden okuyabilme olanağı sunmaktadır. Facebook ortamında insanlar daha rahat bir şekilde görüş ve düşüncelerini dile getirmekte, her türlü siyasal ve toplumsal alanda yorum yapabilmektedirler.

Bu bakımdan çalışmada İslamofobik söylemin üretimi Facebook üzerinden incelenmek istenmiştir. Facebook üzerinde, İslamofobik söyleme sahip 35 adet site tespit edilmiştir. Bunlar sırasıyla şöyledir: Anti-Islam adı altında yer alan 11 facebook sitesi, Anti-Islam Alliance, Anti-Islam Australia, Anti-Islam in Europe, Anti-Islam in Netherlands, Anti-İslam Alliance Norway, Anti-Islam Alliance Norge, Anti-Islam Phillipinies, Anti-Islam-Divizia Romaneasca, Anti-Islam in India, Anti-Islam Radical, Anti-Islam in India, Anti-Islam Belgique, Anti-Islam, Anti Clinton Pro Change, Anti-Islam and Anti Racist, Anti-Islamic Division, Anti Islamic Black Metal, Anti Islam (Asian Division), Anti-Islamic Persia, Anti-Islam Romania, Anti-Islam JewChristian International Law, Anti-Islam Mynanmar, Anti-Islam United Kingdom, Anti-Islamic State Group, We are not Islam Islam is Anti-Humanity, Anti-Islamic Freedom Party of Canada, Anti-Islam Brotherhood Co-Op Worldwide, Anti-Islam Anti Clinton Pro Change, Anti Pelecehan Terhadap Agama Islam, Anti-Islamic State, Islam VS Terrorism, Anti-Islam-Australia, Anti Sharia, Anti-Islamic World Wide Movement III, The Anti-pedo/İslam/Communism Texan, Anti-Islam and NWO, Anti-Islam Alliance-Germany and Worldwide Web. Support Your Country, Polnisch-Deutscher anti Islam Combat/Posko Niemcky anti Islam Combat. Bu siteleri toplamda 63 milyon 2 bin 543 kişi beğenmiştir. Diğer bir ifadeyle, 63 milyon 2 bin 543 kişi Facebook ortamında bu sitelere üyedir.

Çalışmanın evreni Facebook'ta yer alan 35 adet İslamofobik sitedir. Sistemantik ve rastgele seçilen durum örneklerinin araştırmanın amacı doğrultusunda amaçlı bir şekilde tasnif edilmesine dayanan örneklemeye "Amaçlı rastgele örneklem" denilmektedir (Marshall & Rossman, 2014). Araştırmacı öncelikle rastgele yöntemleri kullanarak evrenden bir örneklem grubu belirlemekte ve daha sonra bu grup içinden araştırmaya en çok katkı yapacağını düşündüğü küçük bir alt grubu seçmektedir (Tashakkori & Teddlie, 2010). Bu nedenle çalışmanın örnekleme,

yukarda adı geçen 35 İslamofobik site içinden ‘amaçlı rastgele örnekleme’ tekniğiyle belirlenen ‘Anti-Islam Alliance’ ve ‘Stop Islamization of The World’ isimli sitelerdir. Öncelikle bu siteler, paylaşıma açık ve çok fazla sayıda takipçisi olması bakımından tercih edilmiştir. Bu iki sitenin bir diğer özelliği her ikisinin de Stop Islamization of The World (SIOTW: Dünyadaki İslamlaşmayı Durdurun!) grubuyla bağlantılı olmasıdır. İslamofobik söylem üzerinde eleştirel söylem çözümlemesi yapabilmek için her iki sitede gönderiler kısmında, 2017 ve 2018 yılları arasında yayınlanmış içerikler ve içeriklerin altındaki yorumlar inceleme kapsamına alınmıştır. Araştırmanın sınırlılığı bakımından yayınlanmış haber, fotoğraf ve video arasından en çok beğenilen, yorum alan ya da paylaşılan 10 içerik analiz edilmiştir.

Öncelikle her iki sitede de yayınlanmış ortak haberler tespit edilmiş, söylem analizine göre bunların makro ve mikro yapılarına bakılmıştır. Haberler incelenirken makro yapılar arasında şematik yapı (haber başlıkları, alt başlıklar, spot gibi) ve ardaan bilgisine; mikro yapıda ise kelime seçimleri, retoriğe (söylemi destekleyici unsurlar) bakılmıştır. Ayrıca, incelenen Facebook sayfalarında ortak olmayan fakat çokça yorum alan ve paylaşılan fotoğraf, haber-fotoğraf, video ve haber videolar da aynı şekilde analiz edilmiştir. İçerikler analiz edilirken belli bir sistematik yakalayabilme açısından haberler makro ve mikro analiz olarak ikiye ayrılmıştır. Mikro analizde kullanılan fotoğraflar ve gönderi altındaki yorumlar değerlendirilmiştir. Makro analizde ise aşağıdaki ‘Örnek Tablo’dan yararlanılmıştır.

Örnek Tablo:

A. Makro Yapısı:

Gönderinin Türü:	
Kaynak:	
Siteye Yükleme Tarihi:	
Haber/Fotoğraf/Video Başlığı:	
Haberin/Fotoğrafın/Videonun Açıklaması:	
Beğenilme Sayısı:	
Paylaşım Sayısı:	
Yorum Sayısı:	
Ardalan Bilgisi:	

4. Anti-Islam Alliance’ ve ‘Stop Islamization Of The World’ Facebook Siteleri’nde Yayınlanmış İçeriğin İncelenmesi

İncelenen Facebook sayfalarından, 41.905 kullanıcısı olan ‘Anti- İslam Alliance’ isimli site 40.690 kişi tarafından takip edilmektedir. 8 Ağustos 2010 tarihinde, oluşturulan sayfanın misyonunda “geç olmadan, daha fazla yayılmadan, bir an evvel İslamlaşma’yı durdurun, arkadaşlarınızı mesajlarınızla uyandırın” şeklinde sitenin kuruluş amacına kısaca yer verilmiştir. Ayrıca sitenin misyonunda sayfanın solundaki ‘favori sayfalar’ kısmından İslam-Karşıtı diğer gruplara ulaşın ve onlara katılın ibaresi göze çarpmaktadır. Benzer bir şekilde, 99. 067 kullanıcısı olan ‘Stop Islamization of The World’ isimli sitenin misyonunda da sayfanın dünyadaki İslamlaşma konusunda insanları uyarmak olduğu ifade edilerek, ‘Stop Islamization of The World’ (www.siotw.org.) web sitesinin linki verilmiştir. ‘Stop Islamization of The World’ (www.siotw.org.) web sitesi açıldığında, neredeyse sayfanın ¼’ünü kapsayacak şekilde, sol üst-orta kısımda, yüzü tamamen kapalı sadece göz kısmı açık fakat gözün önüne demir parmaklıklar yerleştirilmiş bir Arap kadına ait fotoğraf çıkmaktadır. Fotoğrafın hemen altında, sitenin sloganı olan “Defend Our Freedom! Act Now!- Stop Islamization of The

World” (Özgürlüğümüzü Savunun! Şimdi Eyleme Geçin! Dünyadaki İslamlaşmayı Durdurun!) ibaresi yer almaktadır.

Resim 1. <http://www.siotw.org/>'den indirildi.

Özgürlük talebinde bulunan ve sadece fikir ve ifade özgürlüğünü kullandığı iddiasında olan sitede başka bir dine karşı aynı hoşgörü gösterilmemiştir. Sitenin alt kategorilerinde “Burn a Quran” (Bir Kuran Yakın) şeklinde başka bir din tarafından kutsal kabul edilen kitabın online olarak her tıkladığında yok edilmesine yönelik bir eylem teşvik edilmiştir. Böylece, İslam ve İslamın kitabı Kur’an’a olan kin ve öfke sanal ortamda takipçilerine tıklama eylemiyle bir haz sunmaktadır. Sayfanın sağ üst-orta köşesinde ise Müslüman karşıtı olan Hollanda Milletvekili Geerts Wilders’ın “İslam bir din değil, geri kalmış toplumların ideolojisidir. Benim derdim Müslümanlarla değil, İslam geleneği, kültürü ve ideolojisidir” sözüne yer verilmiştir. Sitede yine İslam-Karşıtlığı içeren ifade ve sözler dünyadaki önemli politikacıların ve düşünürlerin sözleriyle her açılan sayfanın altında tekrar edilmiştir.

Site’de İslam dini bir barış dini olarak değil, doğası gereği radikal bir hareket olarak nitelendirilmiştir. İslam’ın barbar, ilkel, kılıç dini olduğu yönündeki klişelerin sitede yeniden üretildiği görülmektedir. İslam hakkında kısmının en sonunda ise “İslamofobik olarak nitelendirilmekten korkmayın. Zira Winston Churchill bile Nazifobik olarak nitelendirilmişti” sözünü İslam karşıtlığı desteklenmiştir. Site’de İslamofobi’nin ticarileştirilmesi de söz konusudur. Site içinde yer alan ‘Shop’ (Dükkan), İslam-Karşıtlı mesajlar içeren T-şörtler, bardaklar, çanta, önlük, telefon kabı olmak üzere çeşitli eşyalar da site üzerinden satılmaktadır. Ayrıca ticari kuruluşlar ‘Advertise On Siotw’ sekmesinden siteye reklam verebilmektedirler. Bahsi geçen her üç sitede de kime ait olduğu, kim tarafından kurulduğu bilgisine rastlanılamamıştır.

GÖNDERİ 1:

A. Gönderi’nin Makro Yapısı’nın Analizi:

Gönderinin Türü:	Haber
Kaynak:	SPEISA, http://speisa.com/modules/articles/index.php/item.4093/muslim-man-marry-daughter-s-11yo-girlfriend.html
Siteye Yükleme Tarihi:	1 Temmuz 2018 (Anti-Islam Alliance); 22 Ağustos 2018 (Stop Islamization of the World)
Haber Başlığı:	“Müslüman Adam 11 yaşındaki Kızının Arkadaşıyla Evlendi.”

Haberin Açıklaması:	<p>Gönderide Reuters'ın haberine yer verilmiştir. Habere göre, 11 yaşındaki kızla 30 yaşındaki bir adamın geçtiğimiz Cumartesi Malezya'daki gösterişli bir düğünü, ülkede belli bir süreden beri devam eden ve büyük bir çoğunluğu Müslüman topluluklar tarafından gerçekleştirilen 'çocuk evlilikleri' konusundaki tartışmaları yeniden alevlendirmiştir. Haberde, Malezya hükümetinin, olayın Cumartesi günü gerçekleştiğini kabul etse de bu durumu onaylayan bir mahkeme kaydı ya da yerel bir din makamı olmadığı vurgulanmıştır. Yine haberde, hükümetin ülkedeki Şariat Mahkemesinin yazılı bir izni olmadan evliliği geçerli saymayacağı söylenmiştir. Bakanlığın konuya ciddiyetle yaklaşmakta olduğu ve din konseylerini 'çocuk evliliklerini' ortadan kaldırmak için iş birliğine çağırılmakta olduğu belirtilmiştir. Bakanlığın bu zorlu görevin din konseyleri, hükümet yetkilileri ve aktivistlerin ortak çabalarıyla çözülebileceğini sözlerine değinilmiştir. Yine aynı haberde, Tayland'da 41 yaşında iki karısı, yaşları 5 ile 18 arasında değişen 6 çocuk sahibi bir adamla küçük yaşta evlenen bir 'çocuk gelinin' sözlerine yer verilmiştir. Ayrıca haberde, çocuk gelinin, 41 yaşında olan Abe'i çok önceden beri tanıdığını ailesinin onayını aldığını ve onu sevdiği için evlendiği ifadelerine başvurulmuştur.</p>
Beğenilme Sayısı:	128 (Anti-Islam Alliance) + 251 (Stop Islamization of the World)
Paylaşım Sayısı:	81 (Anti-Islam Alliance) + 113 (Stop Islamization of the World)
Yorum Sayısı:	66 (Anti-Islam Alliance) + 50 (Stop Islamization of the World)
Ardalan Bilgisi:	İslam dininin çok küçük yaşlarda evlilikleri onayladığı yönündeki algının Malezya'daki Müslüman toplum arasında yaygın olarak görülen 'Çocuk Gelin' tartışması üzerinden oluşturulmaya çalışıldığı görülmüştür.

B. Gönderi'nin Mikro Yapısı'nın Analizi:

Malezyadaki "Çocuk Gelinler" ile ilgili haberde, çocuk yaşta evlendirilme olayının

İslam dinine (Müslümanlara) özgü bir uygulama olarak gösterildiği tespit edilmiştir. Oysa İslam inancına sahip olmayan dünyadaki pek çok farklı coğrafyada ve kültürde de çocuk yaşta evliliklere rastlanmaktadır. Haberi desteklemek için kullanılan fotoğrafta başörtüsü takan iki küçük kız çocuğu sessizce yan yana oturmakta, biri elini yaşça oldukça büyük olan bir adama doğru çaresiz bir şekilde uzatmaktadır. Fotoğrafta, kızların yüzleri moziklese de duruşlarından küçük yaşta oldukları, sessiz bir şekilde kendilerine verilen komutlara itaat ettikleri görülmektedir. Böyle bir fotoğrafın tercih edilmesi, İslam inancına sahip toplumlarda kızların çocukluktan itibaren itaatkar ve haksızlığı sorgulamayan bir tarzda yetiştirildiklerine dair yargıyı pekiştirmektedir. Yapılan yorumlar arasında 25 yorumun İslam dinine karşı küfür içerikli paylaşımlar olduğu tespit edilmiştir. İslam inancının ‘pedofili’yi (çocuk istismarını) desteklediği yönde iddialar ortaya atılmıştır. Eğer Avrupa’da İslam iktidara gelirse, şeriat rejiminin küçük kızları zorla evlendireceği söylenmiştir. Yapılan yorumlarda, İslam dini ‘tecavüz’, ‘pedofili’ ve ‘nefret’ dini olarak tanımlanmıştır.

GÖNDERİ 2:

A. Gönderi’nin Makro Yapısı’nın Analizi:

Gönderinin Türü:	Haber
Kaynak:	SPEISA, http://speisa.com/modules/articles/index.php/item.3927/this-is-it-the-total-destruction-of-europe-has-just-been-decidedupon.html?fbclid=IwAR3GpPJ_voF8DkbQshPxn_noDgEKploGxKqC6cM8P_ar4oHRI-HIHDqH8ULDlle8
Siteye Yükleme Tarihi:	15 Şubat 2018
Haber Başlığı:	“Buraya Kadar: Avrupa’nın Bütünüyle Mahvı Üzerinde Karar Birliği’ne Varıldı”.

Haberin Açıklaması:	<p>Gönderide AP (Associated Press)'in haberi yer almaktadır. Habere göre, 4 Avrupa ülkesiyle Çad ve Nijerya arasında yapılan anlaşma, Afrikalılar'ı Avrupa ülkelerine mülteci olarak almayı kolaylaştırmaktadır. Fransa, Almanya, İtalya ve İspanya liderliğinde gerçekleştirilen toplantıya, Avrupa Birliği Dış İşleri Bakanı Federica Mogherini ve ülke yetkilileri güvenlik, göç ve uyum konularını görüşmek üzere, diğer Afrika ülkelerinden de temsilcilerle birlikte katılmışlardır. Haberde özellikle, Avrupa Birliği ülkelerinin Çad ve Nijerya 'ticaret', 'tarım' ve 'göç' gibi konularda ortaklaşa çalışmak istedikleri belirtilmiştir. Yine haberde, Avrupa ülkelerinde yaşamak isteyenlerin Afrika ülkeleri üzerinden göç ettikleri bu anlaşmayla göçmenler için 'özel hassas göçmenlik' olarak açıklanan yasa duyurulmuştur. Yasa kabul edilirse, göçmenler can güvenliklerini tehlikeye düşüren botlarla Akdeniz üzerinden yolculuk etmek zorunda kalmayacak, Avrupa'da istedikleri yere güvenli ve yasal olarak yolculuk edebileceklerdir. Haberde 'özel hassas göçmenlik' içine kimlerin dahil olacağı açıkça belirtilmemiş olduğu; fakat Birleşmiş Milletlerde yayınlanan listenin esas alındığı ifade edilmiştir. Yine haberde, Nijerya'da %80 ile %94 oranında İslamiyet'in benimsenmiş olduğu, Çad'da ise 1993 Nüfus Sayımına göre Çadlılar'ın %54'ünün Müslüman olduğu söylenmiştir. Son olarak haberde, bu toplantının Afrika'dan Avrupa'ya büyük bir göç akışının sinyallerini verdiği, bu durumun ise Avrupa'nın sonunu getireceği söylenmiştir.</p>
Beğenilme Sayısı:	96 (Anti-Islam Alliance) + 176 (Stop Islamization of the World)
Paylaşım Sayısı:	56 (Anti-Islam Alliance) + 214 (Stop Islamization of the World)
Yorum Sayısı:	45 (Anti-Islam Alliance) + 20 (Stop Islamization of the World)

Ardalan Bilgisi:	Haber, özellikle Suriye'deki savaşın ardından Avrupa'ya çeşitli rotalardan (Afrika gibi) yasal olmayan yollarla girmeye çalışan Suriyeli mültecilerin sorununu çözmeye yönelik bir anlaşma hakkındadır.
-------------------------	---

B. Gönderi'nin Mikro Yapısı'nın Analizi:

Haberde, dört büyük Avrupa ülkesinin Afrika'yla yapmış oldukları anlaşma, Avrupa'nın mahvolması olarak sunulmuştur. Avrupa'ya olan göçler nüfusun sosyo-demografik özelliklerini değiştirmekte, özellikle Orta-Doğu'daki savaş nedeniyle göçen Müslümanlar Avrupalılar için bir korku sebebi haline gelmektedir. Haberde de Avrupa'da artan Müslüman nüfusundan duyulan endişe dile getirilmektedir. Müslümanların Avrupa'yı ele geçirip İslamiyeti yayamadığı; fakat göçlerle içerden sayıca artarak yayacakları ve İslamiyet'in Avrupa'yı kontrol altına alacağı düşünülmektedir. Haberde kullanılan görselde yan yana iki fotoğraf karesi yer almaktadır. Fotoğrafın solunda Avrupalı liderlerin olduğu toplantıdan bir görüntü, diğer tarafta ise kimlikleri belirsiz endişeli bir bekleyiş içinde siyahi erkeklerden oluşan bir kalabalık görüntü bulunmaktadır. Gönderi altındaki yorumlara bakıldığında sağ partilerin iktidarda kalabilmek için yürüttükleri bir strateji olarak Müslümanları Avrupa ülkelerinde barındırdıkları ifade edilmiştir. Avrupa'ya göçmen olarak gelebilecek Müslümanlara karşı "ülkenizi koruyun" çağrısında bulunulmuştur. Amerika'daki terör saldırısı hatırlatılarak, Müslümanlara Avrupa'da ibadethane açmanın, 3. Dünya ülkelerindeki Müslümanları göçünün ancak modern toplumlara zarar vereceği iddia edilmiştir. Yine Müslümanlara ibadethane açmanın onların inancına göre, Müslüman olmayan toplumlara karşı üstün gelmek olarak algılanacağı vurgusu yapılmıştır. İslam (Müslüman) kelimesi, cihad, ölüm ve terör kelimeleriyle birlikte kullanılmış, kendi dininden olmayanları öldürmenin İslam dininde doğal ve olağan karşılandığı iddia edilmiştir. Yorumlar arasında İslam karşıtı söyleme karşı Müslümanların kendilerini ve İslam dinini müdafa etmek istediklerinde ise, hakaret ve saldırılara maruz kaldıkları tespit edilmiştir.

GÖNDERİ 3:

A. Gönderi'nin Makro Yapısı'nın Analizi:

	Haber
Kaynak:	SPEISA, http://speisa.com/modules/articles/index.php/item.204/britain-may-be-an-islamic-nation-within-20-years.html?fbclid=IwARo6i7mgqnBpw01yx5O_vcGkOA-apcoM1Rb7CEXGecDsTC1vN9AahONWAI-w
Siteye Yükleme Tarihi:	15 Şubat 2018 (Anti-Islam Alliance); 14 Şubat 2018 (Stop Islamization of the World)
Haber Başlığı:	"Biritanya 20 sonra İslam Ülkesi Haline Gelebilir"

Haberin Açıklaması:	<p>Gönderide, bu haberin 2014 yılında daha İŞİD ya da İŞİD terör örgütü isminin duyulmadığı, Ortadoğu ve Afrikalı Müslüman mültecilerin Avrupa'ya göç etmesinden çok daha önce yayınlanmış olduğu vurgulanmıştır. Haberde, 2003 yılında bir İngiliz gazetesinin İngiltere'de büyüyen İslam tehlikesine dikkat çektiği belirtilmiştir. Habere göre, İngiltere'de Müslüman nüfusu giderek artmaktadır. Haberde sadece 10 yıl önce yayınlanmış bu haberin o zamanlar için abartılı bir haber olarak değerlendirilebileceği; fakat artık İngiliz hükümeti tarafından yaptırılan çalışma sonuçlarının İngiltere'de bir sonraki kuşakta en baskın dinin İslam dini olacağı vurgulanmıştır. Haberde 2003 yılında yayınlanan makalede dile getirilen endişe nedeniyle, İngiltere ve Kıta Avrupası'nda tam da bu nedenle, kendini Müslümanlığa adanmış kişiler ve göçmen nüfusu nedeniyle İslam nüfusu artarken, sekülerizmin giderek daha da artmaya başlığına işaret edilmiştir. Yine haberde İngiltere'de kendini Hıristiyan olarak tanımlayan nüfusun azaldığı, 20 yıl sonra İslama inananların sayısının Hıristiyanları geçebileceği ifade edilmiştir. İslamiyetin toplumda en baskın güç haline geldiğinde, şeriat rejiminin hâkim olacağı ve Müslüman olmayan azınlıkların İslam devletinde hedef haline geleceği belirtilmiştir. Haberde zaten halihazırda Cuma günleri Paris ve Londra gibi merkezi sokaklarda ibadet etmek isteyen Müslümanlar nedeniyle problem yaşandığı söylenmiştir. Sokakların ibadet etmek isteyen Müslümanlarla tıklım tıklım dolu olduğu bu durumun trafik sıkışıklığını doğurduğu ifade edilmiştir. Haberde, kamuya açık yerlerde bu şekilde toplanmaları önleyen hükümet kanunları olmasına rağmen yetkililerin başka şeylerle ilgilendiği ifade edilmiştir. Buna ek olarak haberde, İngiltere'deki Müslümanların %90'ının 25 yaşın altında olduğuna, oysa İngiltere'deki Hıristiyanların ise 50 yaşın üzerinde olduğuna dikkat çekilmiştir. İngiltere'de yaşayan Hıristiyan nüfusuna oranla Müslüman nüfusun 2/3'ünün Asyalı diğer kısmının Siyah/Afrikalı/ Karahipli olduğu vurgulanan haberde bir milyondan fazla Müslümanın Pakistanlı olduğu söylenmiştir. Muhammed isminin İngiltere boyunca arttığına dikkat çeken haberde İsveç'te göç nedeniyle benzer bir durumun yaşandığı ifade edilmiştir. Haberde son olarak, Aşırı İslam'ın da ana hedefinin dünyayı ele geçirerek Müslüman olmayanları kontrol etmek istediğine dikkat çekilmiştir. Habere göre, İslamla ilgili birçok analiz yüzyıllardır bu iddiayı desteklemektedir.</p>
Beğenilme Sayısı:	143 (Anti-Islam Alliance) + 351 (Stop Islamization of the World)
Paylaşım Sayısı:	280 (Anti-Islam Alliance) + 267 (Stop Islamization of the World)

Yorum Sayısı:	64 (Anti-Islam Alliance) + 74 (Stop Islamization of the World)
Ardalan Bilgisi:	Haber, Avrupa'nın yaşlı nüfusunun yerini sayıca giderek artan bir şekilde Müslüman mültecilerin alması üzerine, Avrupa toplumlarındaki İslam tarafından fethedilme, ele geçirilme, kontrol edilme korkusunu kışkırtmaktadır.

B. Gönderi'nin Mikro Yapısı'nın Analizi:

Haberde, haber başlığındaki panik havasını daha da arttırmak için sakal ve cübbelerinden Müslüman olduklarını kolaylıkla anlayabileceğimiz bir genç grubun İngiltere sokaklarında gezen görüntülerine yer verilmiştir. Aynı korku havasının yorumlar üzerinden de sürdüğü görülmektedir. İslam, Batı'nın ve Avrupa'nın düşmanı, dünyadaki terör felaketlerinin sebebi, savaş yanlısı olarak gösterilmiştir. Avrupa'da Müslüman nüfusunun artmasında baştaki iktidarların yanlış politikaları hedef alınmıştır. İngiltere'nin kaç yılda yok olacağına dair tahminlerde bulunulmuştur. Eğer birşey yapılmazsa Müslümanların ülkeye ele geçireceği, ülkenin şeriatla yönetileceği korkusu yayılmaya çalışılmıştır.

GÖNDERİ 4:

A. Gönderi'nin Makro Yapısı'nın Analizi:

Gönderinin Türü:	Haber
Kaynak:	SPEISA, http://speisa.com/modules/articles/index.php/item.204/britain-may-be-an-islamic-nation-within-20-years.html
Siteye Yükleme Tarihi:	7 Şubat 2018, (Anti-Islam Alliance)
Haber Başlığı:	"İsveçliler Ulusal Kültürel Mirası Koruma Kurulu'nun Başına bir Pakistanlı'yı Atadılar."

Haberin Açıklaması:	<p>Gönderide yer alan haber Frontpage dergisinden alınmıştır. Habere göre, bir Müslüman olarak Pakistan’da dünyaya gelen Qaisar Mahmut, İsveç’te Ulusal Kültürel Mirası Koruma Kurulu’nun başına getirilmiştir. Haberde bu durumun son derece mantıksız olduğu, bu kişinin İsveç’in kültürel mirası hakkında hiçbir bilgisinin bulunmadığı belirtilmiştir. Mahmud’un seçilmesinin İsveç’in kültürel mirasını tanıtmak olmadığı vurgulanan habere göre Mahmut Müslüman göçmenleri de bu tarihin içine dahil edebilecek bir anlatı koymaktır. Haberde geçen yıl Ekim ayında İsviçreli araştırmacılar tarafından bulunduğu iddia edilen, 9. ve 10. yy.’a ait olduğu düşünülen, üzerinde ‘Allah’ yazısı taşıyan Vikinglere ait eşyaların mezarlarında bulunması, bu yeni tarihsel anlatıya örnek olarak gösterilmiştir. Habere göre bu tür iddiaların ortaya atılması, zaten İsveç’in bir parçası haline gelmiş olan İslamiyet’e Vikingler’den yola çıkarak İsveç halkına ikna etmektir. Böylece, İsveçlilerin kendi ülkelerine kitleler halinde göç eden ve beraberinde birçok suçu getiren Müslüman göçmenler hakkında endişelerin ortadan kalkacağı ifade edilmiştir. Haberde Vikingler’in gerçekte Müslüman olduğu, İslamiyet’in İsveç’te Hıristiyanlıktan önce benimsendiği, Müslüman göçmenlerin İsveçli olduğunun vurgulanmaya çalışıldığı ifade edilmiştir. Habere göre İsveç’te bir Müslüman tarihi olmamasına rağmen Qaisar Mahmut gibi kişilerle İsveç kültürünün ve tarihinin çarpıtılmaya çalışıldığına dikkat çekilmiştir. Son olarak haberde, İsveç’teki iktidarların bu tarihi değiştirmek istediği iddiası ortaya atılmıştır.</p>
Beğenilme Sayısı:	99
Paylaşım Sayısı:	13
Yorum Sayısı:	32
Ardalan Bilgisi:	<p>Haberde, Müslüman mültecilerin Avrupalı toplumlara entegrasyonunda, İslam sempatanlığına dayalı tarihsel bir anlatının oluşturulmaya çalışıldığı vurgulanmıştır.</p>

B. Gönderi'nin Mikro Yapısı'nın Analizi:

İsveç'in kültürel mirasının başına Müslüman bir Pakistanlı'nın getirilmiş olmasındaki uyumsuzluk söylemi, haberde kullanılan fotoğrafla desteklenmeye çalışılmıştır. Fotoğrafın sol tarafında Pakistanlı Başkan, sağ tarafına ise Ortaçağ'dan kalma bir İsveçli asker yerleştirilmiştir. İsveçli asker görüntüsü, İsveç kültürü ve mirasını temsil etmek için kullanılmıştır. Pakistanlı Başkan ile asker fotoğrafının yanyana yer alması, okuyucuya, söz konusu kişiyle kurumun temsil ettikleri arasında bir zıtlık oluşturması için kullanılmıştır. Gönderi'nin altına İsveç'in düştüğü, tamamen kaybettiği, İsveçliler'in kendilerini intihara sürükledikleri, akıllarını yitirdikleri gibi yorumlar yapılmıştır.

GÖNDERİ 5:

A. Gönderi'nin Makro Yapısı'nın Analizi:

Gönderinin Türü:	Haber
Kaynak:	SPEISA, http://speisa.com/modules/articles/index.php/item.4076/muslims-outraged-over-h-m-s-lego-design.html?fbclid=IwAR3Z3Fi2FARb6cRBR8gWGQONyAz8dBPwu1rPL35Y5ve-8ASvUvnFBGpHc5X8 ,
Siteye Yükleme Tarihi:	28 Ocak 2018
Haber Başlığı:	"Müslümanlar Lego Motifli Çocuk Çoraplarını Rahatsız Edici Bularak H&M Mağazası'na Saldırdılar."
Haberin Açıklaması:	Gönderideki haberde çok uluslu İsveç giysi firması olan Hennes & Mauritz (H & M) firmasının Lego motifli bir çorap tasarlamaya karar verdikleri; fakat bu tasarımın Arapça 'Allah' yazısına benzetildiği için Müslümanlar tarafından tepki çektiği ifade edilmiştir. Bu tepki kapsamında sosyal medya üzerinden firma yetkililerinin özür diledikleri bu çorapların üretimden çektikleri bilgisine yer verilmiştir. Buna rağmen Kuzey Afrika'lı Müslümanların H & M mağazalarına saldırmaya ve yıkıp geçirmeye devam ettikleri söylenmiştir.
Beğenilme Sayısı:	19 (Anti-Islam Alliance) + 50 (Stop Islamization of The World)
Paylaşım Sayısı:	7 (Anti-Islam Alliance) + 35 (Stop Islamization of The World)
Yorum Sayısı:	9 (Anti-Islam Alliance) + 13 (Stop Islamization of The World)

Ardalan Bilgisi:	Haberde, İslam dini ve ona inanan Müslümanlarla 'saldırganlık' ve 'barbarlık' arasında bir ilişki kurulmak istenmiştir. Yetkililerin açıklamasına rağmen Müslümanların mağazaya saldırmaya devam ettikleri bilgisinin haberde yer alması bu ilişkiyi göstermek içindir.
-------------------------	---

B. Gönderi'nin Mikro Yapısı'nın Analizi:

Gönderi altındaki yorumlar incelendiğinde, İslam'ın bir saldırı dini olduğu, Müslümanların ise özgüveni düşük, eğitimsiz kişiler olduğu söylenmiştir. Batılı tüm değerlerin Müslümanlar için kendi değerlerine bir saldırı olarak görüldüğü iddia edilmiştir. Pedofili, çocuk tecavüzü, kadınların aşağılanması gibi kötü durumlar Müslümanlarla ilişkilendirilmiştir. Müslümanlar sert, deli ve vahşi bulunarak eğer Müslümanların Batı'nın değerleriyle bir problemleri varsa İran'da yaşamaları önerilmiştir.

GÖNDERİ 6:

A. Gönderi'nin Makro Yapısı'nın Analizi:

Gönderinin Türü:	Fotoğraf
Kaynak:	Stop Islamization of the World, https://www.facebook.com/SIOTW/ .
Siteye Yükleme Tarihi:	14 Şubat 2018
Fotoğrafın Başlığı:	"Suudi Arabistan'da Mcdonald's'a Kadınlar Giremez."
Fotoğrafın Açıklaması:	Gönderideki fotoğrafta Mc-Donald's mağazasının camının tam ortasına Arapça ve İngilizce olarak "Sevgili Müşterilerimiz Aile Bölümümüz Olmadığı İçin Hanımefendileri Restoranımıza Alamıyoruz. Teşekkür Ederiz." ifadesi yazılı olan bir duvar gözükmektedir.
Beğenilme Sayısı:	589
Paylaşım Sayısı:	424
Yorum Sayısı:	106

Resim 2. <https://www.facebook.com/SIOTW/>'den indirildi.

B. Gönderi'nin Mikro Yapısı'nın Analizi:

Yapılan yorumlarda, Suudi Arabistan'daki McDonald's'lara kadınların girememesi meselesine iki farklı şekilde tepki gösterilmiştir. Bunlardan ilki, McDonald's'ın böyle bir uygulamayı kabul ettiği için protesto edilmesidir. McDonald's para kazanmak için “kadınların yaşama haklarının kısıtlanmasına” razı gelmektedir. Diğer taraftan Mc Donald's'ın bu uygulamayı kabul ederek İslam hukuku olan şeriata göz kırptığı, onayladığı söylenmiştir. Yorumlar içinde öne çıkan ikinci eğilim ise, Araplar üzerinden İslam dini ve peygamberine yapılan sözlü saldırılardır. Müslümanlar olmadan dünyanın daha iyi bir yer olacağı, İslamın “pedofili”yi desteklediği, entegrasyonun bir işe yaramadığı, modern dünyada Müslümanların her zaman “çağdışı” ve “yabancı kalacağı” belirtilmiştir. Araplar üzerinden Müslümanlara “develerinizi alıp evinize, ortaçağa dönün” mesajları verilmiştir.

Diğer gönderi yorumlarında olduğu gibi bu haberde de kullanılan dille ‘biz’ ve ‘onlar’ zıtlığı ortaya konulmuştur. Müslümanlar Ortaçağ'dan kalma, yeni dünyaya uyum sağlayamama ve 3. Dünya'da yaşayanlar olarak aşağılanmıştır. İslam dini tarafından haram kabul edilen ‘domuz eti’, yorumlar içinde de Batılı zihniyetin takıntılarının biri olarak kendini yeniden ortaya koymuştur. Başka bir din tarafından haram kabul edilen şeylerin yenmemesi bir sorun teşkil etmezken, İslam dini için haram kılınanlar üzerinden Müslümanlar tahrik edilmekte, inandıkları dinin gereğini yerine getirdikleri için ‘çağ-dışı’, ‘ilkel’ ve ‘tuhaf’ ilan edilmektedirler. Yine İslam dininin “kadın haklarına karşı olduğu” argümanının yorumlarda da dile getirildiği görülmüştür. Ayrıca, Avrupa'da yaşayan Müslümanlardan duyulan rahatsızlık, yapılan yorumlarda “10 yıl, 20 yıl sonra Müslümanların kendi ülkelerini ele geçirecekleri ve burada da şeriatin hükmünü uygulayacakları” korkusuyla

dile getirilmiştir. Müslümanların kendi ülkelerinde herşeyi yapabilecekleri fakat Avrupa’da bunu yapamayacakları vurgulanmıştır. Yani Müslümanlar, Avrupa vatandaşı olsalar da Avrupalılar tarafından Avrupa kimliğine sahip vatandaşlar olarak kabul edilmemektedirler.

GÖNDERİ 7:

A. Gönderi'nin Makro Yapısı'nın Analizi:

Gönderinin Türü:	Video-Haber
Kaynak:	Stop Islamization of the World, https://www.facebook.com/SIOTW .
Siteye Yükleme Tarihi:	8 Şubat 2018
Video'nun Başlığı:	“Müslüman Kız Okulu ‘Inşallah’ Şarkısını Söylüyor”
Video'nun Açıklaması:	Videoda, St. Pauls Katedralinde Müslüman Kız Okulu Öğrencileri'nin konser görüntüleri yer almaktadır.
Beğenilme Sayısı:	1,2 bin
Paylaşım Sayısı:	424
Yorum Sayısı:	2.118
Ardalan Bilgisi:	Videodaki kız öğrencilerinin örtülü oluşları, katedralde ilahi söylüyor olmaları bir tezatlık olarak sunulmuştur. Video üzerinden, İslam Dini (Müslümanlar) ile Hıristiyan (Avrupa) arasında hiçbir zaman bir ortaklığa erişilemeyeceği erişilse bile bunun komik duracağı gösterilmeye çalışılmıştır.

Resim 3. <https://www.facebook.com/SIOTW/>'den indirildi.

B. Gönderi'nin Mikro Yapısı'nın Analizi:

Videoda yayınlanan konser, İngiltere’de St. Pauls Katedralinde geçmektedir. Yapılan yorumlardan bu törenin yapılma nedeninin Greenville Binası’nda çıkan yangında ölenlerin anısına yapıldığı anlaşılmıştır. Yangında Hıristiyan ve diğer dinlere mensup insanlarla birlikte Müslümanlar da ölmüştür. Bu amaçla bir anma töreni düzenlendiği belirtilmiştir. Ancak yapılan yorumların büyük bir çoğunluğunda bir

Anglikan Kilisesi'nde, Müslüman örtülü kız öğrenciler tarafından ilahi okunması "mide bulandırıcı" bir durum olarak tanımlanmıştır. Aynı şeyi Hıristiyanlar Müslümanlar'ın görkemli camilerinden birinde yapmak istediklerinde Hıristiyanlara izin verilmeyeceği ısrarla bir şekilde dile getirilmiştir. İngiltere gibi bir ülkede böyle bir duruma ses çıkarılmaması, hatta Prens Charles'ın da törene katılarak seremoniyi desteklemesi çok fazla tepki çekmiştir. Hatta bu durum yapılan yorumda "İslamiyet'in Avrupa'yı/İngiltere'yi ele geçirdiği" şeklinde açıklanmıştır. Avrupalılar'ın kendi iyi niyetlerinin ve hoşgörülü davranışlarının kurbanı oldukları ifade edilmiştir. İngiliz vatandaşlarının kendi ülkelerine sahip çıkmaları için durup bakmak yerine eyleme geçmeleri önerilmiştir.

Yapılan yorumlar içinde 45 yorumda İslam ve Müslümanlar hakkında küfür ve aşağılama içerikli ifadeler rastlanmıştır. Yapılan yorumlardan bazılarında ise, bu tür seremonilerin dinlerarasılık, çok kültürlülük ve küresel kültür bağlamında yapılmaya çalışıldığı, bazı politikacıların oy toplama kaygısıyla buna razı geldikleri, asıl meselenin tamamen bir propaganda olduğu iddia edilmiştir. Gönderi altındaki yorumlar içinde, tıpkı diğer gönderilerin altında olduğu gibi tartışma nihayetinde İslam ve Müslümanlar üzerine getirilen yargılara getirilmiştir. Hıristiyan dinindeki Tanrı ile İslam dinindeki Tanrı'nın birbirinden farklı olduğu, İslam'ın bir din değil ideolojiyi ifade ettiği söylenmiştir. İslamiyet hakkında önyargıların bu yorumlar arasında da yer aldığı söylenebilir. Yapılan yorumlar içinde İslamiyet'in 'totaliter bir ideoloji', 'şeytanın tarikati', 'barbar' ve 'ilkel' toplumların inancı, 'savaşın ideolojik silahı', 'şeytani bir din' gibi tanımlamalara rastlanılmıştır.

GÖNDERİ 8:

A. Gönderi'nin Makro Yapısı'nın Analizi:

Gönderinin Türü:	Fotoğraf
Kaynak:	Anti-Islam Alliance
Siteye Yükleme Tarihi:	26 Mart 2012
Fotoğrafın Başlığı:	Anti-Islam Alliance'ın Profil Sayfası Kaplığı
Fotoğrafın Açıklaması:	Kapakta yer alan fotoğrafta, başı örtülü sadece göz kısmı açık fakat gözün önüne prangalar yerleştirilmiş bir Arap kadına ait fotoğraf yer almaktadır. Kapaktaki fotoğrafta, İslam dininin kadınlara özgürlük tanımadığı, onları örtü ve peçe arkasına hapsettiği argümanı işlenmiştir. Ayrıca yine İslam kadınları sadece Arap kadınlarından ibaret gibi İslam diniyle Arap etnik kimliği ve görünüşü bir arada kullanılmıştır.
Beğenilme Sayısı:	353
Paylaşım Sayısı:	210
Yorum Sayısı:	830

Resim 4. <https://www.facebook.com/Anti-Islam-Alliance-10420158296970/>'den indirildi.

B. Gönderi'nin Mikro Yapısı'nın Analizi:

Kapakta kullanılan fotoğrafla ilgili olarak yapılan yorumlarda, İslam dininin kadınlara özgürlük tanımadığı iddiasının yinlendiği görülmüştür. İncelenen diğer gönderilerdeki yorumların aksine bu gönderinin altına Müslümanların da kendilerini müdafa ettikleri ve gerçekte İslamiyet'in ne olduğunu anlatmaya çalıştıkları görülmüştür. Fakat yapılan açıklamalara rağmen İslamiyet'in bir terör dini olduğu, çocuk istismarını onayladığı, kendi inancından olmayanlara yaşam hakkı tanımadığı gibi yargılar yorumlar boyunca sürdürülmüştür. Yorumlar arasında en dikkat çeken yorum ise, İslamiyet'i doğru bir şekilde anlatmaya çalışan bir Müslümana karşılık olarak, “tek isteğimiz ülkemizi ve Avrupa’yı terk edin, çoğalarak burada yayılmayı durdurun” şeklindeki ifade olmuştur. Bu ifade sorunun sadece İslamofobi'yle değil ama aynı zamanda ‘yabancı düşmanlığı’ ve ‘ırkçılıkla’ da ilişkili olduğunu göstermektedir. Siteye yorum yapmak isteyen Müslümanlar küfürlü içeriklerle siteden kovulmuştur. Bununla birlikte, aynı şekilde Müslüman olduğu iddiasındaki bazı kişiler de karşı düşüncede yer alan kişilere küfürlü bir şekilde konuşarak, tartışmayı bir İslam/Hıristiyanlık çarpışmasına dönüştürmüşlerdir. Yapılan yorumlar içinde 11 yorumda İslam ve Müslümanlar hakkında küfür ve aşağılama içerikli ifadeler rastlanmıştır.

GÖNDERİ 9:

A. Gönderi'nin Makro Yapısı'nın Analizi:

Gönderinin Türü:	Video-Haber
Kaynak:	SPEISA; http://speisa.com/modules/articles/index.php/item.4057/the-mass-brainwashing-of-germany.html
Siteye Yükleme Tarihi:	17 Ocak 2018 (Stop Islamization of the World)
Video'nun Başlığı:	“Almanya'daki Kitlelerin Beynini Yıkama.”

Video'nun Açıklaması:	Video'nun altında, "Alman televizyonlarında yayınlanan reklamların ve programların Alman vatandaşlarını İslamiyet'e inandırmaya çalışmaktadır" yazısı yer almıştır.
Beğenilme Sayısı:	58
Paylaşım Sayısı:	28
Yorum Sayısı:	14
Ardalan Bilgisi:	Video-haberde, sadece Almanya'da 2016 yılı itibariyle Müslüman nüfusun Avrupadaki beş katı olduğu bilgisi yer almıştır. Almanya'nın Suriyeli mültecilere de kucak açtığı hatırlatılan haberde, Almanya hükümeti mülteci politikalarından dolayı suçlu gösterilmektedir.

Resim 5. <https://www.facebook.com/SIOTW/>'den indirildi.

Gönderi'nin Mikro Yapısı'nın Analizi:

Videoda Alman bir çocuğa annesi tarafından kelime-i şehadet getirmesi öğretilmektedir. Link tıklandığında açılan sayfada karşınıza başka bir video açılmaktadır. Video açılmadan önce Merkel'in başörtülü bir fotoğrafı gözükmetedir. Videoda, Merkel'in Suriyeli mültecilere kucak açtığı, Avrupa'da uygulanan göç politikaları nedeniyle Avrupa'nın giderek İslamlaştığı, Merkel'in de bu politikaların başı olduğu ifade edilmiştir. Ayrıca, Merkel hakkında bir diğer iddia ise, iktidara geldiği zamandan beridir Alman televizyon kanallarında oynayan dizilerde, Tv programlarında 'İslam' temasının yer alıyor olmasıdır. Merkel'in

bu politikasını Almanya'daki Müslüman nüfusun oyunu almak için sürdürdüğü iddia edilmektedir. Gönderi altındaki yorumlarda da benzer bir şekilde, Merkel'le ilgili olumsuz söylemler yer almıştır. Almanya'da ve Avrupa'da İslam'ın varlığı bir 'leke', 'çamur' olarak tanımlanmıştır. Hitler gibi bir liderin gelerek bu çamuru temizlemesi gerektiği ifade edilmiştir.

GÖNDERİ 10:

A. Gönderi'nin Makro Yapısı'nın Analizi:

Gönderinin Türü:	Fotoğraf
Kaynak:	Our Eye On Islam Facebook Sayfası, https://www.facebook.com/Our-Eye-on-Islam-1970432333208129 .
Siteye Yükleme Tarihi:	26 Eylül 2018, Stop Islamization of the World.
Fotoğrafın Başlığı:	"Şimdi Artık Komik Olmaya Başladı."
Fotoğrafın Açıklaması:	Kıyafetinden Londra'da bir okul servisinde çalıştığı anlaşılan çarşafli Müslüman bir kadın durakta beklemektedir.
Beğenilme Sayısı:	1,3 bin
Paylaşım Sayısı:	4 bin 834
Yorum Sayısı:	430

Resim 6. <https://www.facebook.com/SIOTW/>'den indirildi.

B. Gönderi'nin Mikro Yapısı'nın Analizi:

Sitede yayınlanan bu fotoğraf, farklı örtünme biçimleri içinde uç bir örnek olduğu için bilinçli olarak tercih edilmiştir. İslam dinine göre örtünme geleneği, bir coğrafyadan başka bir coğrafya, bir kültürden bir diğerine değişebildiği gibi kişiden kişiye de değişmektedir. İslam inancına sahip bazı Müslüman kadınlar inancı gereği

örtünmeyi gerekli görürken, bazıları İslam dininin diğer gerekliliklerini yerine getirmeyi yeterli bulmaktadır. Gönderi altındaki yorumlarda fotoğraftaki kişinin komik görüntüsü üzerinden İslam dini ve bu dinin gereğini yerine getirmek isteyen tüm Müslüman kadınlar aşağılanmıştır. Hatta “İslam teröre dönüştüğünde de bu kadar komik bulacak mısınız?” şeklindeki yorumlar, İslamla terör arasında doğrudan bir ilişki bulunduğu iddiasını hatırlatmaktadır. Yine Müslümanlar’ın artık çok olduğu, hükümetlerin ırkçı görünmemek için Müslümanlara fazla özgürlük verdiğine dair yorumlar da yapılmıştır. Doğrudan İslam ve Müslümanlarla ilgili küfür edilmemiştir ancak fotoğraftaki kişinin görüntüsü üzerinden ‘Cadılar Bayramına Hoş Geldiniz’, ‘Trafik Konisi’ gibi örtülü kadınları yeren ifadeler kullanılmıştır. Müslümanların, istedikleri gibi giyinmek istiyorlarsa kendi ülkelerine dönmeleri gerektiği söylenmiştir. Açıkça görüldüğü üzere, bu gönderideki yorumlarda da İslam karşıtı söylem ‘ırkçılık’ ve ‘yabancı karşıtlığı’yla iç içe geçmiştir.

Sonuç

Avrupa’da özellikle son yüzyılda ortaya çıkan İslam karşıtlığı ve Müslümanlara karşı gerçekleştirilen saldırıların altında, tarihsel olarak kökenleri uzun bir geçmişe dayanan İslamofobi yatmaktadır. Haçlı Seferleriyle ‘hilal’ ve ‘haçın’ karşılaşmasından Viyana kapılarına dayanan Osmanlı (Müslüman Türk) kuşatmasına kadar Avrupalılar’ın zihninde, Müslümanlar tarafından ele geçirilme ve zapt edilme korkusu ortaya çıkmıştır. İran Devrimi sonrası yaşanan olaylar ve terör saldırıları, Avrupalılar’ın unutmaya çalıştıkları bu korkuyu daha da derinden hissetmelerine neden olmuştur. Avrupa giderek artan bir şekilde farklı ülkelerden gelen Müslüman mülteci akınını kendi ülkesine entegre etmeye çalışırken, Müslüman mülteciler ise göç ettikleri ülkeye kendi geleneklerini ve inançlarını taşımışlardır. Avrupa’ya düzenlenen terör saldırılarıyla travmatik bir hal alan göçmen Müslümanlar konusu, Avrupa’da yükselen ‘ırkçılık’ ve ‘yabancı düşmanlığı’nın başlıca nedeni haline gelmiştir.

Medya, Avrupa’daki İslamofobi’nin 2000’li yıllarla birlikte hızlanmasında, yaygınlaşmasında ve içeriğinin derinlik kazanmasında tek başına en büyük paya sahip olmuştur. 11 Eylül saldırılarından başlayıp günümüze kadar olan dönemde neredeyse bütün Avrupa ülkelerinde İslam ve Müslümanlarla ilgili haberlere ve yayınlara çok daha fazla yer verilmeye başlanmış; fakat bu içeriğin büyük bir bölümü İslam ve Müslümanlar hakkında negatif bir görüntü sunmuştur (Samur, 2016, ss. 308-309). 11 Eylül saldırısının yarattığı korku, kuşku, endişe ve rahatsızlık hissi, zaten var olan hoşgörüsüzlüğün, ayrımcılığın ve ırkçı eğilimlerin medya kanalıyla yaygınlaşmasına neden olmuştur. Böylece, Batı’nın İslam ve Araplar hakkında yüzyıllardır oluşturup inşa ettiği olumsuz ‘öteki’, 11 Eylül sonrasının şartlarında kitle iletişim araçları tarafından yeniden üretilir ve aktarılır bir hale gelmiştir (Yüksel, 2014, s. 189). Büyük medya devlerinin Avrupalı devletlerin kontrolünde olması, İslamofobi’nin küresel ölçekte üretim, yayılım ve dağıtımını kolaylaştırmıştır.

İnternet kullanımının dünyada giderek daha çok yaygınlaşması, Twitter, Facebook gibi sosyal ağların yeni medya alanı olarak belirmesi, İslamofobi konusundaki mücadelenin de bu platforma taşınmasını sağlamıştır. Bugün ülke liderlerinin dahi sosyal medyada hesapları bulunmakta, siyasi görüşler sosyal medya üzerinden dile getirilmekte, hatta iktidara gelmek isteyen siyasi partiler propagandalarını bu mecrada yürütmektedirler. İnsanlar, internet gazeteleri yerine artık haber ve bilgileri Twitter ve Facebook gibi sosyal ağlardan okumayı tercih etmektedirler. Sosyal ağlar insanların sürekli birbirinden ve dünyadan haberdar oldukları bir yer olma özelliğiyle Mc Luhan’ın deyişiyle, “dünyayı küresel bir köy” haline getirmiştir. Fikir ve ideolojilerin çarpışabildiği yeni bir kamusal alan olarak ortaya çıkan sosyal ağlar aynı zamanda ‘siber zorbalık’, ‘siber mizojeni’, ‘siber

ırkçılık', 'siber İslamofobi' gibi nefrete dayalı suçların da kolaylıkla zemin bulabileceği bir yere dönüşmüştür.

Siber İslamofobi, bloglar, sosyal medya ağları ve geleneksel medyadaki haberlerin internet alanında paylaşılması yoluyla ortaya çıkmaktadır (Awan, 2016; Larsson, 2007). Ayrıca, bu kişiler gerçek kimliklerini açıklamak zorunda kalmadan, siber nefret üretebilmektedirler. İnternetin hızlı ve hiçbir çaba gerektirmeden anında retorik üretebilme olanağı sunması, nefret üretmek isteyenler için bu mecraı cazip hale getirmektedir. Düşünce ve fikir özgürlüğü, birey haklarının önüne geçmiştir. İnternet ortamında, eleştiri yapabilmek özgürlüğü iddiasıyla, isteyen istediğine hakaret edebilmekte, iftira atabilmektedir. Bir nefret yazısı, birkaç sitede birden yayınlanmakta ve böylece başkaları tarafından paylaşarak 'nefret sarmalı' oluşturulmaktadır.

İslamofobi ve İrkçılığa karşı olarak kurulan bir forum olan 'The Forum Against Islamophobia and Racism (FAIR) (İslamofobyaya ve İrkçılığa Karşı Forum)'un 2001 yılında yayınladığı rapora göre internet, İslamofobik klişeler için geniş bir kaynak sunmaktadır. Avusturalya'daki The Online Hate Prevention Institute (OHPI) (Online Nefreti Önleme Enstitüsü), internet yoluyla Müslüman birliklere karşı yürütülen İslamofobinin sadece bu grupları değil bütün bir Müslüman toplumunu hedef aldığını ortaya koymuştur. Online Nefreti Önleme Enstitüsü'ne göre, internet yoluyla normalleştirilen (doğallaştırılan) nefret söylemi, hedef alınan gruba karşı gösterilen nefretin kabul edilebilir olmasını sağlamaktadır (Carnerero ve Azeez, 2016, s. 24).

OHPI'nin Mart 2016 yılındaki ara raporu İnternet'teki Müslüman Karşıtlığı'na dikkat çekmiştir. Rapora göre, Müslüman Karşıtlığı 2015 yılında hızlı bir şekilde artış göstermiştir. Bu Müslüman Karşıtlığı'nın temelinde Müslümanlara karşı duyulan korkuyla İslam adına eylemde bulunan bazı terör gruplarına duyulan korkunun yer değiştirmiş olduğu söylenmiştir. Raporda online yoluyla yayılan bu nefretin çokkültürlülük gibi dinsel farklılıklara değerlere zarar vereceği belirtilmiştir (<http://ohpi.org.au/anti-muslim-hate-interim-report/>, 2018).

Yeni medya bütün bu özellikler nedeniyle İslamofobik söylemin nasıl yeniden üretildiği ve hangi argümanlarla birlikte işletildiği hususunda incelenmeye muhtaçtır. Bu sebeple çalışmada, bir sosyal ağ olan Facebook üzerindeki İslamofobik site içerikleri üzerine çalışılmıştır. İncelenen sitelerde, İslamofobyanın 'ırkçılık' ve 'yabancı düşmanlığıyla' iç içe geçtiği görülmüştür. Avrupa'daki nüfusun yaşlanması, Müslümanlar'ın farklı birçok görevlere getirilmeleri, vatandaş olarak görülmeleri, göçler nedeniyle hızla sayılarının artması gibi sebeplerle Müslümanlar'a/İslamiyet'e karşı Facebook'ta sözlü saldırılarda bulunmaktadır. Avrupa'da Müslüman nüfusun sayısındaki artış, Avrupalılar tarafından 'Avrupalı ulusların mahvı', 'Hıristiyan Avrupa'nın Müslümanların eline geçmesi', 'İslam Kanunlarıyla Avrupa'nın yönetilmeye başlaması' gibi kaygılarla birlikte dile getirilmiştir.

Facebook uygulaması küfür ve müstehçen ifadelere izin vermemektedir. Buna rağmen incelenen sitelerde yayınlanan 70 yorumda İslam dini ve Müslümanlara yönelik küfür ve hakaret içeriğine rastlanmıştır. Müslümanlar, Batılı değerlere uyum gösteremeyen dolayısıyla çağdışı kalmış, ilkel toplumlar olarak sunulmuştur. Müslümanlar barbar, şeytani, sabit fikirli, eğitimsiz (cahil), terörist, sert, deli, vahşi, gözü dönmüş, cani gibi stigmatalar (etiketler) kullanılarak tanımlanmıştır. İslam dini de benzer bir şekilde, terör dini, pedofiliyi destekleyen din, totaliter bir ideoloji, şeytanın tarikatı, 'barbar' ve 'ilkel' toplumların inancı, savaşın ideolojik silahı gibi olumsuz kelimelerle nitelendirilmiştir. İncelenen haberlerde dikkat çeken bir diğer nokta ise, İslam dininin 'kadınların özgürlüklerini sınırlayan bir din' olarak tanıtılmasıdır. İslam dini üzerine getirilen bu tür değerlendirmeler gerçeği tam olarak yansıtmamakta ve içinde İslam-karşıtlığı barındırmaktadır. Domuz eti yememe, kadınların örtünmesi, erkeklerin ailede söz sahibi olması gibi inanışlar Yahudilik, Hıristiyanlık, Budizm gibi diğer dinlerde de görülebilmektedir. Mizojenik unsurlar dinsel olduğu kadar kültürel ve tarihseldirler.

Özetle, yapılan çalışmada, sosyal medya ortamında yorumlarda bulunan kişilerin İslam ve Müslümanlar hakkındaki bilgilerinin geçmişten gelen yargılara dayandığı, İslam dinini tam olarak bilmedikleri ve bilgilerinin genişletmek için de ana kaynaklar yerine kulaktan dolma bilgilere başvurdukları, sitede yorum yapmak isteyen Müslümanlara karşı saldırgan bir tutum içinde oldukları, dinler arası hoşgörü ve kardeşliğe inanmadıkları ve farklı görüşlere tahammül edemedikleri belirlenmiştir.

Kaynakça

- Adanır, O. (1991). Can Çekişenler ve Çırpınanlar ya da Batı ve Diğerleri, *Enformasyon Devrimi Efsanesi* (Derleyen: Yusuf Kaplan). İstanbul: Rey Yayınları, ss. 59-74.
- Allen, C. (2007). Islamophobia and Its Consequences, *European Islam-Challenges for Public Policy and Society*, S. Amghar, A. Boubekur and M. Emerson (Eds.), Brüksel: Centre for European Policy Studies. ss. 144-167.
- Awan, I. (2016). Islamophobia on Social Media: A Qualitative Analysis of the Facebook's Walls of Hate, *International Journal of Cyber Criminology*, Vol 10, Issue 1.
- Bekar N. (2018). Avrupa Birliği Ülkelerinde Yabancı Düşmanlığı ve Avrupa Güvenliğine Etkisi, *Bilge Strateji*, 10(18), ss. 111-142.
- Betz, H.G. ve Meret, S. (2009). Revisiting Lepanto: The Political Mobilization Against Islam in Contemporary Western Europe, *Patterson d Prejudice*, 43 (3-4): 313-334.
- Carnererove, C. A. ve Azeez, A. (2016). 'Islamonausa, not Islamophobia': The many faces of cyberhate speech, *Journal of Arab & Muslim Media Research*, Volume 9, Number 1, ss. 21-40.
- Cesari, J. (2018). Avrupa ve Amerika Birleşik Devletleri Arasında Bir Mukayese. *Bir Korku ve Nefret Söylemi Olarak İslamofobi*. (İ. Kalın ve J. L. Esposito, Der.). İstanbul: İnsan Yayınları, ss. 59-84.
- Chomsky, N. (2016). *Medya Denetimi*. (E. Baki, Çev.). İstanbul: Everest Yayınları.
- Durna, T. ve Kubilay, Ç. (2010), Söylem Kuramları ve Eleştirel Söylem Çözümlemeleri, *Medyadan Söylemler*, (Der.) Tezcan Durna, İstanbul: Libra Kitapçılık ve Yayıncılık, ss. 47-84.
- Ertuş, S. (2017). *İslamofobi*. Ankara: Cinius Yayınları.
- Gottschalk, P. ve Greenberg, G. (2018). Muhammed'den Obama'ya Karikatürler, Çizgi Filmler ve Klişeleşmiş Müslümanlar. *Bir Korku ve Nefret Söylemi Olarak İslamofobi*. (İ. Kalın & J. L. Esposito, Der.). İstanbul: İnsan Yayınları, ss. 251-263.
- Gündüz Yeşilyurt, Z. (2010). The European Union at 50-Xenophobia, Islamophobia and the Rise of the Radical Right, *Journal of Muslim Minority Affairs*, 30 (1), 35-47.
- Hassan, Md. Mahmudul. (2012). Feminism as Islamophobia: A review of misogyny charges against Islam, *Intellectual Discourse*, 20(1), 2012, pp. 55-78.
- Herman, E. S. ve Chomsky, N. (2017). *Rızanın İmalatı Kitle Medyasının Ekonomi Politikası*. (Ender Abdoğlu, Çev.). İstanbul: Bgst Yayınları.
- Huntington, P. S. (2017). *Medeniyetler Çatışması*. (Murat Yılmaz, Der.). 12. baskı. İstanbul: Vadi Yayınları.

- Jiwani, Y. (2010). Gendering terror: representations of the orientalized body in Quebec's post-September 11 English-language press, *Critique: Critical Middle Eastern Studies* (13:3), pp. 265-291.
- Kedikli, U. ve Akça M., (2017). Soğuk Savaş Sonrasında Avrupa'da Artan İslamofobi, *TESAM Akademi Dergisi*, 4 (1). ss. 57 – 95.
- Kılıcı, Ş., Dondurucu, Z. B. ve Uran, A. B. (2017). Yeni Medya Ortamlarında Nefret Söylemi: İslam Karşıtlığı Bağlamında Nefret Söylemi İçeren Videoların Youtube Üzerinden İncelenmesi, *AJIT-e: Online Academic Journal of Information Technology*, 8(30), ss.155-187.
- Larsson, G. (2007). Cyber-Islamophobia? The case of Wikislam, *Cont Islam* (1), pp. 53-67, 2007.
- Lean, N. (2015). *İslamofobi Endüstrisi*. Ankara: DİB Yayınları.
- Marshall, C. ve Rossman, G. B. (2014). *Designing Qualitative Research*. New York: Sage.
- Mesic, M. (2011). The Perception of Islam and Muslims in the Media and the Responsibility of European Muslims Towards the Media, Erişim Tarihi: 10.08.2018, <http://www.culturelink.org/conf/dialogue/mesic.pdf>'dan indirildi.
- Moore K., Mason P. ve Lewis J. (2008). Images of Islam in the UK-The Representation of British Muslims in the National Print News Media 2000-2008. Erişim Tarihi: 12.08.2018, <http://orca.cf.ac.uk/53005/>'dan indirildi.
- Navarro, L. (2010) Islamophobia and Sexism: Muslim Women in the Western Mass Media, *Human Architecture: Journal of the Sociology of Self-Knowledge*, 8(2), pp. 95-114.
- OHPI. Spotlight on Anti-Muslim Hate Interim Report. Erişim Tarihi: 15.08.2018, <http://ohpi.org.au/anti-muslim-hate-interim-report/>'den indirildi.
- Poole E. (2018). Anti-Muslim Propaganda on Twitter and the Role for the Far-Right, *Medya ve Din Araştırmaları Dergisi (MEDIAD)*, 1(1), ss. 135-137.
- Saedi, G. (2013). Islamophobia Grew Following 9/11, Dedria Bryfonski, (Eds.) in *Islamophobia*. Detroit: Greehaven.
- Said, Edward. (2017). *Medya'da İslam Gazeteciler ve Uzmanlar Dünyaya Bakışımızı Nasıl Belirliyor?* (A. Babacan, Çev.). İstanbul: Metis Yayınları.
- Tashakkori, A. & Teddlie, C. (2010). *Sage Handbook of Mixed Methods in Social & Behavioral Research* (2nd Ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Van Dijk, T. A. (2010), Söylem ve İktidar, çev. Pınar Uygun, *Nefret Suçları ve Nefret Söylemi*, (Haz). Ayşe Çavdar ve Aylin B. Yıldırım, İstanbul: Uluslararası Hrant Dink Vakfı Yayınları, 9-44.
- Yaylagül, L. (2006). *Kitle İletişimin Ekonomi Politikası*. Ankara: Öztepe Ofset Matbaacılık. <http://www.siotw.org/>, Erişim Tarihi: 12.09.2018.
- <http://speisa.com/modules/articles/index.php/item.4093/muslim-man-marry-daughter-s-11yo-girlfriend.html>, Erişim Tarihi: 12.09.2018.
- <http://speisa.com/modules/articles/index.php/item.3927/this-is-it-the-total-destruction-of-europe-has-just-been-decidedupon>, Erişim Tarihi: 12.09.2018.
- http://speisa.com/modules/articles/index.php/item.204/britain-may-be-an-islamic-nation-within-20-years.html?fbclid=IwAR06i7mgqnBpwo1yx5O_vcGkOAapcoM1Rb7CEXGecDsTC1vN9AahONWAI-w, Erişim Tarihi: 12.09.2018.

- <http://speisa.com/modules/articles/index.php/item.204/britain-may-be-an-islamic-nation-within-20-years.html>, Erişim Tarihi: 12.09.2018.
- <http://speisa.com/modules/articles/index.php/item.4076/muslims-outraged-over-h-m-s-lego-design.html?fbclid=IwAR3Z3Fi2FARb6cRBR8gWGQONyAz8dBPwu1rPL35Y5ve8ASvUvnFBGpHc5X8>, Erişim Tarihi: 12.09.2018.
- <https://www.facebook.com/SIOTW>, Erişim Tarihi: 12.09.2018.
- <https://www.facebook.com/Anti-Islam-Alliance-104201582969970>, Erişim Tarihi: 12.09.2018.
- <http://speisa.com/modules/articles/index.php/item.4057/the-mass-brainwashing-of-germany.html>, Erişim Tarihi: 12.09.2018.
- <https://www.facebook.com/Our-Eye-on-Islam-1970432333208129>, Erişim Tarihi: 12.09.2018.
- SETA. Avrupa İslamofobi 2016 Raporu Yayında. Erişim Tarihi: 07.09.2018. <http://andcenter.org/tr/bati-arastirmalari/avrupa-islamofobi-raporu-2016-yayinda/>'den indirildi.
- SETA. European Islamophobia Report 2017. Erişim Tarihi: 09.09.2018. <https://www.setav.org/avrupa-islamofobi-raporu-2017-yayinda/>'den indirildi.
- Sputnik Türkiye. Bakanlık'tan İslamofobik İçerikli 6 film, 5 çizgi film ve 3 Klibe Müdahale. Erişim Tarihi: 15.09.2018. <https://tr.sputniknew.com/turkiye/201805171033483888-islamofobik-icerikli-filmler-degisimi/>'den indirildi.

MEDIAD

Medya ve Din Araştırmaları Dergisi | Journal of Media and Religion Studies

Production of Islamophobic Discourse in New Media: Example of Facebook

Çilem Tuğba KOÇ

Extended Abstract

While the East is depicted as in mysterious and exotic orientalist approaches by the Europeans with the obscurity of the different, these depictions have turned into an Islamic terror concern after the Iranian Revolution. Islam and Muslims have begun to be considered equal with terrorist organizations with ‘fundamentalism (extremism, radicalism)’ label. The discourse based on the East’s ‘negative other’ representation against the West, is globalized by the media monopolized by the powers that dominate the world. Thereby, in the Western World, The ‘communist (red)’ danger in the Cold War was replaced by ‘Islam (green)’ danger. Especially after the September 11 attack, ‘Islam’ religion has started to be shown as a ‘bogey’ along with all its values and philosophy. Muslims living in Europe are marginalized for their habits, cultures and beliefs and are called ‘cuckoos in the nest’ with anti-immigrant policies. While Islamophobic actions are carried out in the form of verbal and physical attacks on Muslims; various places like mosques, Islamic centers, workplaces, health facilities, schools, houses are becoming a target. As Islamophobic behavior can take the form of concrete actions such as physical damage to life and property, it can also turn into psychological harm manners such as suspicion, gazing, verbal harassment, japing, repudiating, stigmatizing.

Even though most of the world’s news is about Third World out of Europe and America, Third World countries are not the producers but their consumers of this news. Therefore the Islamic world can only learn about itself through Western-production images, histories and informations. The best example of this situation is that Islamic countries, like the whole world, have followed the Gulf War from CNN. The world watched the Gulf War through television like a fireworks display where American planes bombarded the sky, the country destroyed by the war and the situation of people living in this country are not reflected on television screens.

When the studies about Islamophobia in the media are examined, it is seen that mainly Islamic religion and Muslims are represented under negative stereotypes (cliches) in the mainstream Western and American media. The claims for the traditional mainstream Western media can also be said for the New Media medium where different views and voices are believed to express themselves. Social networks such as Facebook, whose user is 1.47 billion, offer a global forum where people can quickly reach news and information based on their interests, re-read and discuss news and information. Social networks are used as an effective and fast method from famous people to artists and politicians to convey and divert their ideas to the population. Because of all these features, social networks have become more preferable in discourse production and distribution than in traditional media.

On Facebook, 35 sites with Islamophobic discourse were identified. In this study, 'Anti-Islamic Alliance' and 'Stop Islamization of The World' sites were selected from 35 Islamophobic sites with the 'intentional random sampling' method. First of all, these sites were preferred for being open to sharing and having too many followers. Second, both sites are linked to the Anti-Islamist group 'Stop Islamization of the World (SIOTW)'. The contents published between 2017 and 2018 in the posts section on both sites and the comments under these posts were included in the study. In terms of the limitation of the research, 10 contents, which are the most liked, commented or shared among the news, photos and videos published, have been examined with critical discourse analysis.

In the sites examined, it has been seen that Islamophobia is intertwined with 'racism' and 'xenophobia' as in traditional media. It has been found that verbal attacks against Muslims / Islam have been made for reasons such as aging of the population in Europe, Muslims being brought to different tasks and acquiring citizenship, increased numbers of Muslims due to migrations. The increase in the number of Muslim populations in Europe was perceived as, 'Destruction of European nations', 'Muslims take over Christian Europe', 'Europe's governance with Islamic laws'. Muslims are presented as primitive societies, which are out of date and unable to comply with Western values. The word Muslim was commemorated with words such as barbarian, satanical, bigot, uneducated, terrorist, harsh, wild, and ravenous. Islamic religion was likewise characterized by negative titles such as terrorist religion, pedophilia-supporter religion, a totalitarian ideology, cult of the devil, religion of 'barbarous' and 'primitive' societies, ideological weapon of war. Although the Facebook application does not allow swearing and obscene statements, 70 comments in the sites examined showed the content of blasphemy and insult to Islam and Muslims.

In the new media, Islamophobia is encountered in the gendered version. Islam is introduced as 'a religion that limits women's freedom'. Such assessments on Islam do not fully reflect the truth and contain anti-Islamism within them. Traditions and beliefs such as not eating pork, women preferring to be veiled and men having a voice in the family can also be seen in other religions such as Judaism, Christianity, and Buddhism. Misogynist elements are cultural and historical as well as religious. This distinction was not observed in the comments. There have been reports of marginal examples of the veiling of Muslim women. The photographs used to represent the Muslim women on the sites examined show them as submissive, slave-spirited, freedom-deprived wretches. On the other hand, Muslim men are presented as aggressive, blindfolded, and unconscious as through people attacking the H&M store.

Keywords: Cyber Islamophobia, Gendered Islamophobia, Islamophobia in the Media, Economy-Politics of Islamophobia, Islamophobic Facebook Sites